



REPUBLIKA HRVATSKA

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Župan

KLASA: 022-04/16-01/47

URBROJ: 2170/1-01-01/5-16-41

Rijeka, 19. prosinca 2016.

Na temelju članka 134. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj 80/13), članka 5. Odluke o osnivanju Javne ustanove „Priroda“ („Službene novine“ broj 42/13), članka 9. Statuta Javne ustanove „Priroda“ (KLASA: 023-01/14-01/01; URBROJ: 2170-52-01/1-14-119 od 19. prosinca 2014.), članka 52. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst) i članka 6. i 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16- pročišćeni tekst), Župan Primorsko-goranske županije dana 19. prosinca 2016. godine, donio je sljedeći

Zaključak

Donosi se Odluka o davanju suglasnosti Javnoj ustanovi „Priroda“ na utvrđeni Prijedlog godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini.

(Odluka je sastavni dio ovog Zaključka).



Dostaviti:

1. Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
n/r pročelnice **doc.dr.sc. Koraljke Vahtar-Jurković**
2. Upravnom odjelu za proračun, financije i nabavu
n/r pročelnika **Krešimira Parata**
3. zamjenicima Župana, **svima**

Na temelju članka 134. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj 80/13), članka 5. Odluke o osnivanju Javne ustanove „Priroda“ („Službene novine“ broj 42/13), članka 9. Statuta Javne ustanove „Priroda“ (KLASA: 023-01/14-01/01; URBROJ: 2170-52-01/1-14-119 od 19. prosinca 2014.), članka 52. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst) i članka 6. i 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16- pročišćeni tekst), Župan Primorsko-goranske županije dana 19. prosinca 2016. godine, donio je

O D L U K U

o davanju suglasnosti Javnoj ustanovi „Priroda“ na Prijedlog godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini

I

Daje se suglasnost Javnoj ustanovi „Priroda“ na Prijedlog godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini kojeg je utvrdilo Upravno vijeće Javne ustanove „Priroda“ na 128. sjednici održanoj dana 21. studenog 2016. godine.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 022-04/16-01/47
URBROJ: 2170/1-01-01/5-16-42
Rijeka, 19. prosinca 2016.



Primorsko-goranska županija



KLASA: 612-07/16-03/6
URBROJ: 2170-52-01/1-16-001

TOČKA 4.

Prijedlog godišnjeg programa zaštite, održavanja, čuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini

Ravnateljica

mr.sc. Sonja Šišić, dipl.oec.

Rijeka, studeni 2016.

Sadržaj

1.	Pravna osnova za donošenje Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja za 2017. godinu	4
2.	Uvodno obrazloženje o zaštićenim područjima i ekološkoj mreži Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije.....	4
3.	Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja.....	9
3.1.	Strogi rezervat Bijele i Samarske stijene u Gorskem kotaru	11
3.2.	Posebni ornitološki rezervat Kuntrep (Glavine-Mala luka), otok Krk	12
3.3.	Posebni botaničko-zoološki rezervat otok Prvić	13
3.4.	Posebni ornitološki rezervat na otoku Cresu: sjeverni Fojiška-Podpredošćica	14
3.5.	Posebni ornitološki rezervat na otoku Cresu: južni Mali bok-Koromačna	14
3.6.	Posebni rezervat šumske vegetacije Dundo na otoku Rabu	15
3.7.	Posebni rezervat šumske vegetacije Debela Lipa-Velika Rebar iznad Lokava.....	15
3.8.	Posebni rezervat šumske vegetacije Glavotok na otoku Krku.....	16
3.9.	Posebni rezervat šumske vegetacije na otočiću Košljunu.....	16
3.10.	Geomorfološki spomenik prirode ponor Gotovž kod Klane	17
3.11.	Geomorfološki spomenik prirode špilja Lokvarka kod Lokava	17
3.12.	Geomorfološki spomenik prirode Zametska pećina	18
3.13.	Spomenik prirode – stara tisa u Međedima	18
3.14.	Spomenik prirode – stari hrast u Sv. Petru na otoku Cresu	18
3.15.	Spomenici prirode – dva stara hrasta u Guljanovom dolcu iznad Crikvenice	19
3.16.	Značajni krajobraz Vražji prolaz-Zeleni vir.....	19
3.17.	Značajni krajobraz Kamačnik kod Vrbovskog.....	20
3.18.	Značajni krajobraz Lopar na otoku Rabu.....	20
3.19.	Značajni krajobraz Lisina	21
3.20.	Park-šuma Japlenški vrh iznad Delnice.....	21
3.21.	Park-šuma Golubinjak kod Lokava	22
3.22.	Park-šuma Komrčar u Rabu	23
3.23.	Park-šuma Čikat na otoku Lošinju	23
3.24.	Park-šuma Pod Javori u Velom Lošinju.....	24
3.25.	Park kod dvorca u Severinu na Kupi	24
3.26.	Park Angiolina u Opatiji	25
3.27.	Park Margarita u Opatiji	25
3.28.	Perivoj sv. Jakova u Opatiji.....	25
4.	Aktivnosti Ustanove na proglašenju novih zaštićenih područja u 2017. godini	26
5.	Upravljanje, monitoring i prirodoslovna istraživanja nad dijelom ekološke mreže Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije	27

5.1. Planovi upravljanja za područja ekološke mreže.....	27
5.2. Sudjelovanje u postupcima utvrđivanja i provođenja mjera zaštite prirode u zaštićenim područjima i ekološkoj mreži Natura 2000.....	28
5.3. Planirane aktivnosti vezane uz upravljanje i monitoring dijela ekološke mreže Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije	28
6. Projekti Javne ustanove „Priroda“.....	29
6.1. Centar za posjetitelje Beli	30
6.2. Centar za velike zvijeri u Staroj Sušici.....	31
7. Obavljanje gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima Županije i speleološkim objektima u vlasništvu Republike Hrvatske	31
8. Nadzor i protupožarna zaštita u zaštićenim područjima	32
9. Izobrazba javnosti o prirodnim vrijednostima i promocija prirodnih vrijednosti Primorsko-goranske županije	32
10. Izvori financiranja planiranih aktivnosti	33
11. Zaključna razmatranja	33
Prilog Godišnjem programu:.....	36
Tabelarni prikaz Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini koji se sastoji od sljedećih pogлавlja:.....	36
1. Procjena stanja – Zaštićena područja i područja ekološke mreže u Primorsko-goranskoj županiji kojima upravlja Javna ustanova "Priroda"	36
2. Podaci o Javnoj ustanovi "Priroda"	36
3. Aktivnosti zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja i dijela ekološke mreže u Primorsko-goranskoj županiji kojima upravlja Javna ustanova "Priroda"	36
4. Projekti Javne ustanove "Priroda"	36
5. Cjenik usluga i koncesijska odobrenja.....	36
6. Dodatak Godišnjem programu Javne ustanove "Priroda" - popis monitoringa.....	36

1. Pravna osnova za donošenje Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja za 2017. godinu

Sukladno članku 134. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) i Odluke o osnivanju Javne ustanove „Priroda“ („Službene novine“ broj 42/13), Upravno vijeće Javne ustanove „Priroda“ ima obavezu svake godine donijeti godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja (u daljem tekstu: Godišnji program). Godišnji program donosi Upravno vijeće Javne ustanove „Priroda“ (u daljem tekstu Ustanova) uz prethodnu suglasnost Župana i po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Osim sa zaštićenim područjima, temeljem Zakona o zaštiti prirode, Ustanova upravlja i područjima ekološke mreže Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji, koja je proglašena Uredbom o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13 i 105/15). Zbog velikog broja područja ekološke mreže, u Godišnjem će se programu navesti samo one aktivnosti koje se tijekom godine planira provesti na dijelu ekološke mreže, a ne uključuju aktivnosti redovitog nadzora ili nadzora zbog eventualnog narušavanja prirodnih vrijednosti te sudjelovanje Ustanove u postupcima propisivanja uvjeta zaštite prirode u dijelu ekološke mreže.

2. Uvodno obrazloženje o zaštićenim područjima i ekološkoj mreži Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije

Ukupna površina zaštićenih dijelova prirode u Primorsko-goranskoj županiji iznosi 263,3 km² što čini 3,35% ukupne površine Županije. Ukupna površina kopnenog dijela zaštićenih područja je 218,54 km², odnosno 6,09% ukupne površine kopna u Županiji. Jedino morsko područje pod zaštitom je akvatorij otoka Prvića s Grgurovim kanalom čija površina iznosi 44,76 km², odnosno 1,05% ukupne površine mora u Županiji.

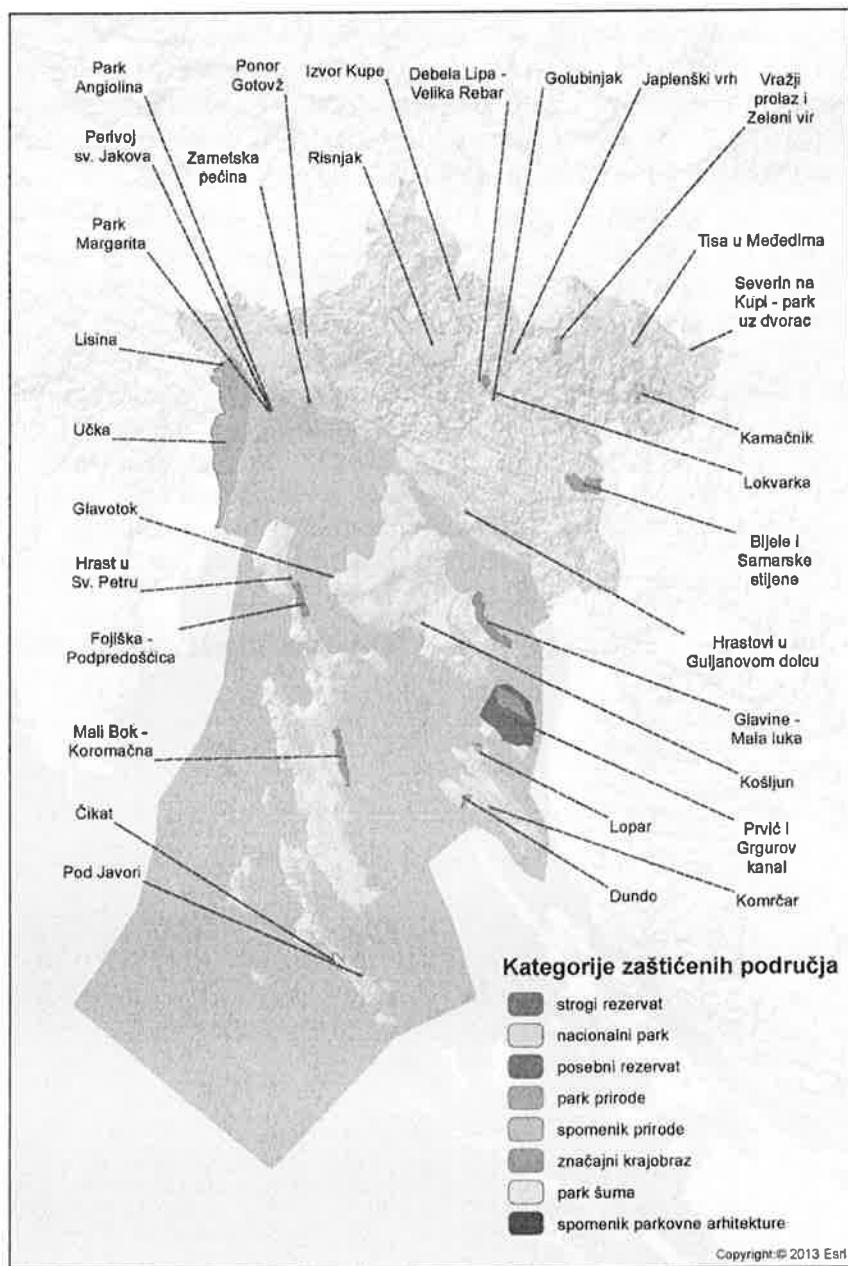
Primorsko-goranska županija ukupno broji 31 zaštićeno područje, uključujući i pojedinačne primjerke zaštićenih stabala. Prema kategorijama zaštite to su:

- 1 strogi rezervat
- 1 nacionalni park
- 1 park prirode
- 8 posebnih rezervata
- 7 spomenika prirode
- 4 značajnih krajobrazova
- 5 park-šuma
- 4 spomenika parkovne arhitekture.

Sva zaštićena područja i pojedinačne prirodne vrijednosti (spomenici prirode) s područja Primorsko-goranske županije upisana su u Upisnik zaštićenih područja, koji se prema članku 129. Zakona o zaštiti prirode vodi pri Ministarstvu zaštite okoliša i prirode. U nastavku su na slici 1. prikazana sva Zakonom o zaštiti prirode zaštićena područja u Primorsko-goranskoj županiji. Ustanova upravlja sa 28 područja, a sa preostala 3 upravljaju Javna ustanova „Nacionalni park Risnjak“ (NP „Risnjak i geomorfološki spomenik prirode „Izvor Kupe“) i Javna ustanova „Park prirode Učka“ (PP „Učka“).

Napominjemo da je tijekom 2016. ukinuta zaštita nad značajnim krajobrazom Petehovac, a JUP je nakon 16 godina preuzeo upravljanje značajnim krajobrazom Lisinom od PP „Učka“.

Slika 1: Kartografski prikaz svih zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji



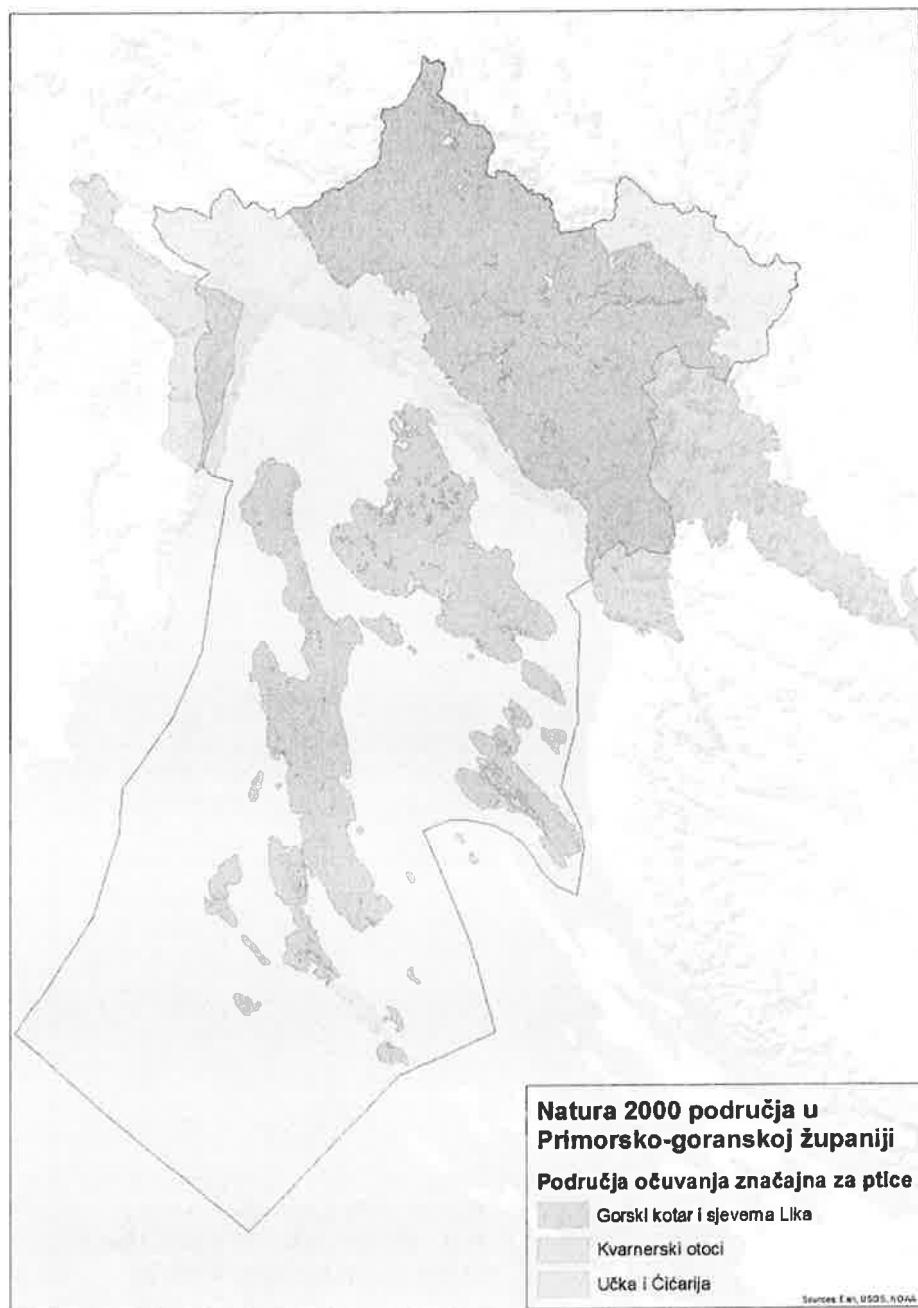
Izvor: Arhiva Javne ustanove „Priroda“

U Primorsko-goranskoj županiji ekološka mreža Natura 2000 sastavljena je od 110 lokaliteta od kojih su 3 područja očuvanja značajna za ptice (POP) te 107 područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS). Ukupna površina ekološke mreže Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji iznosi 3.387 km², odnosno 43,08% ukupne površine Županije. Ukupna površina kopnenog dijela ekološke mreže pokriva 2.689 km² (74,89%) kopnene površine Županije, a ukupna površina morskog dijela ekološke mreže iznosi 699 km² (16,36%) ukupne površine mora u Županiji. Značajno je napomenuti da su iz obuhvata ekološke mreže Natura 2000 isključena sva izgrađena građevinska područja i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja unutar naselja u Županiji, dok su neizgrađena građevinska područja izvan naselja uključena u obuhvat ekološke mreže.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ekološkom mrežom Natura 2000 upravljuju javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na područjima njihove nadležnosti. Područjem ekološke mreže koje je ujedno zaštićeno u kategoriji nacionalnog parka ili parka prirode, ili se nalazi se unutar granica nacionalnog parka ili parka prirode ili s njime graniči, ili se u većoj mjeri podudara s granicama nacionalnog parka ili parka prirode, upravlja javna ustanova nadležna za upravljanje nacionalnim parkom ili parkom prirode. Područjem ekološke mreže koje je zaštićeno u ostalim kategorijama ili nije zaštićeni dio prirode sukladno ovome Zakonu, upravlja javna ustanova za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode. Područjem ekološke mreže koje se proteže na području više jedinica područne (regionalne) samouprave zajednički upravljaju javne ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode tih jedinica područne (regionalne) samouprave.

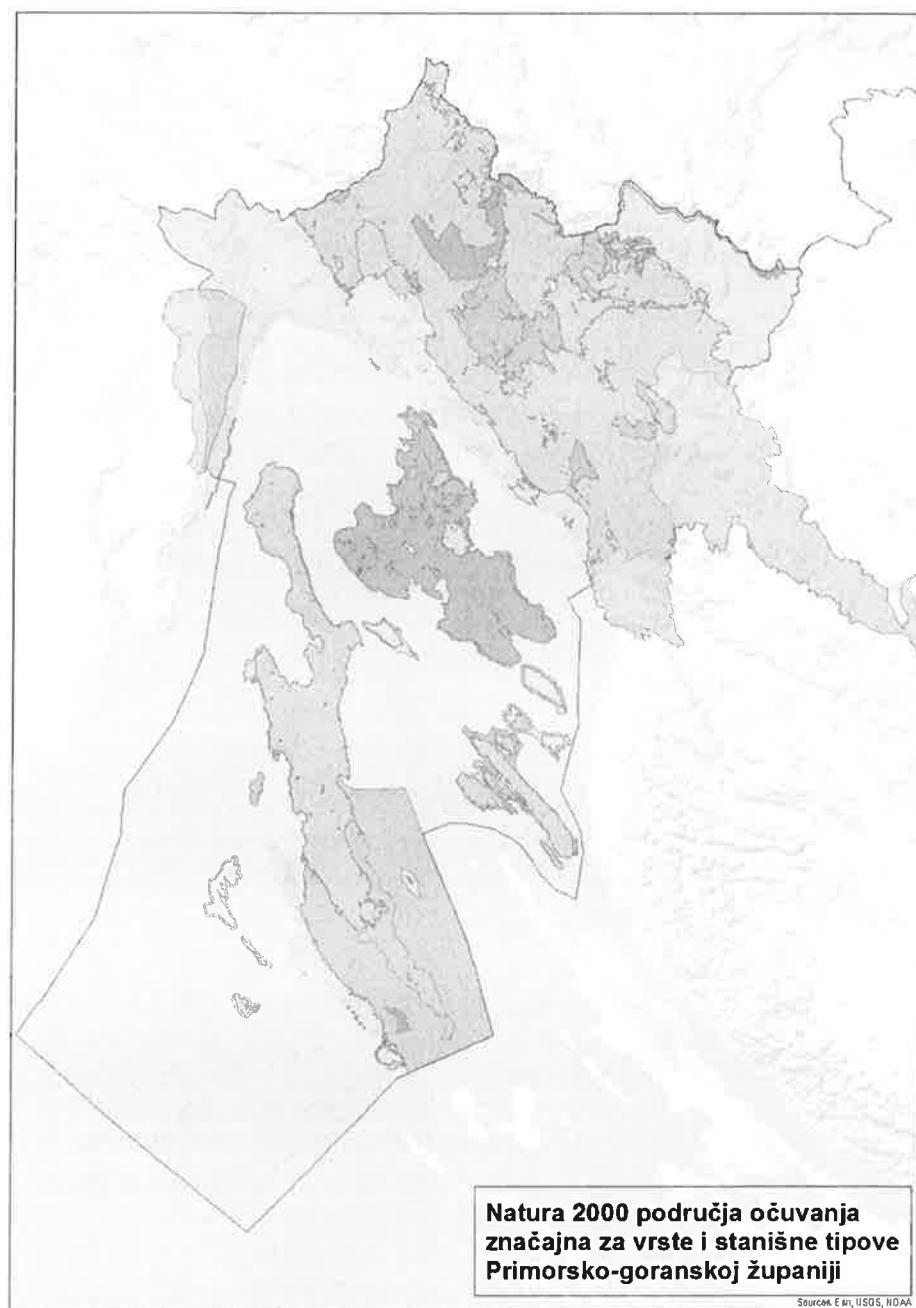
Na slikama 2. i 3. prikazan je obuhvat ekološke mreže Natura 2000 za područje Primorsko-goranske županije.

Slika 2: Kartografski prikaz obuhvata ekološke mreže Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji - područja očuvanja značajna za ptice



Izvor podataka: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, www.bioportal.hr

Slika 3: Kartografski prikaz obuhvata ekološke mreže Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji - područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove



Izvor podataka: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, www.bioportal.hr

Prostornim planom Županije za zaštitu je u Primorsko-goranskoj županiji predloženo još 190 vrijednih dijelova prirode u različitim kategorijama. Radi se o područjima ili pojedinačnim objektima. Kategoriziranih i vrijednih dijelova prirodne baštine koji su predloženi za zaštitu, sukladno važećem Prostornom planu Primorsko-goranske županije („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 32/13), na kopnu ima ukupno 97, a na moru 93. Ukupno prema kategorijama zaštite to su:

- 2 parka prirode
- 8 regionalnih parkova
- 54 posebnih rezervata
- 89 spomenika prirode
- 35 značajnih krajobraza
- 3 park-šume.

Ovako velik broj pojedinačnih vrijednih prirodnih predjela te veliko bogatstvo i raznolikost prirodne baštine zahtjeva stalnu brigu i skrb, kao i primjereni upravljanje. Na budućnost upravljanja zaštićenim područjima u Županiji te provedbu zakonskog postupka proglašenja zaštite predloženih dijelova prirode neosporno utječu odredbe Zakona o zaštiti prirode, ali i Uredba o ekološkoj mreži kojom je u Republici Hrvatskoj uspostavljena europska ekološka mreža Natura 2000.

3. Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini

Prioriteti u provođenju Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji za 2017. godinu u potpunosti su usklađeni s Prijedlogom finansijskog plana Javne ustanove „Priroda“ za 2017. godinu s projekcijama za 2018. i 2019. godinu, a između ostaloga utvrđeni su:

- Strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti koja je temeljni strateški dokument zaštite prirode Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 143/08)
- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije za 2016.-2020. (donesena na Županijskoj skupštini 19. studenog 2015.)
- obradom podataka prikupljenih na terenu od strane djelatnika Stručne službe i Službe čuvara prirode Javne ustanove „Priroda“
- obradom prijedloga nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Hrvatske agencije za okoliš i prirodu i Prirodoslovnog muzeja iz Rijeke
- analizom prikupljenih prijedloga ostalih institucija koje se bave prirodoslovnim istraživanjima, nevladinih udruga i pojedinaca prirodoslovaca koji su aktivni na području Primorsko-goranske županije.

Javna ustanova „Priroda“ s radom je započela krajem 2006. godine te upravlja sa 28 zaštićenih područja koja su zaštićenima proglašena u posljednjih šezdesetak godina. Stoga se sadašnje stanje u svim zaštićenim područjima ne može ocijeniti kao zadovoljavajuće. Navedeno znači da će se, uz pomoć ostalih zainteresiranih subjekata, i nadalje morati ulagati velike napore i sredstva u sanaciju, redovito održavanje, očuvanje, promociju te vršenje nadzora nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti i provođenjem uvjeta i mjera zaštite prirode u svim zaštićenim područjima.

Iako se od prvog dana početka rada Ustanove, definiranje i utvrđivanje granica svih zaštićenih područja smatralo važnim i neizostavnim zadatkom, do danas za veći broj zaštićenih područja u Županiji, granica obuhvata nije još uvijek jednoznačno određena. To proizlazi iz toga što nadležnost u ovim postupcima ima državna razina, pa uspjeh i brzina provođenja ove aktivnosti prvenstveno ovise o zatečenoj situaciji na terenu, sređenosti i usklađenosti katastarskih podloga i zemljišnoknjižnih izvadaka (gruntovnica) te mogućnosti da se na državnoj razini iznađu mogućnosti za učinkovitu verifikaciju i/ili izmjenu granica. Ustanova će, kao i u proteklim godinama, nastaviti suradnju s Ministarstvom zaštite okoliša i

energetike (MZOIE) i Hrvatskom agencijom za okoliš i prirodu (HAOP) te se aktivno uključivati u navedene postupke, no sama dinamika utvrđivanja granica za zaštićena područja u Županiji ipak će velikom mjerom ovisiti o aktivnostima MZOIE i HAOP-a.

U 2016. godini provedena je procedura ukidanja zaštite nad značajnim krajobrazom Petehovac. Povjerenstvo sastavljeno od predstavnika resornog Ministarstva, Hrvatskih šuma i Javne ustanove „Priroda“, koje je tijekom 2006. godine obišlo područje, donijelo je preporuku za ukidanje zaštite na ovom području. Potreba ukidanja zaštite opravdava se provedenom urbanizacijom (izgradnja vikend naselja) zaštićenog područja u posljednjim desetljećima. Do danas ukinuta je zaštita nad još dva područja, i to nad stablom pinije u Malom Lošinju i Lokvarske jezerom.

Ustanova već niz godina vrši obilježavanje zaštićenih područja i područja koja čine sastavni dio ekološke mreže, i to:

- postavljanjem putokaza na najvažnijim pristupnim cestama koja vode do zaštićenih područja
- postavljanjem obavijesnih ploča na ulazima u zaštićena područja i pojedinim lokalitetima ekološke mreže s osnovnim podacima o prirodnim vrijednostima i razlozima proglašenja zaštite te
- postavljanjem poučnih ploča i formiranjem poučnih i/ili didaktičkih staza na kojima se interpretiraju specifični prirodni fenomeni i zanimljivosti u zaštićenom području.

Iako su gotovo sva zaštićena područja koja su prikladna za prihvat posjetitelja u proteklim godinama već obilježena putokazima i obavijesnim pločama, aktivnosti obilježavanja zaštićenih područja, obnove postojećih oznaka te uspostava poučnih staza, nastaviti će se obavljati i u narednom razdoblju.

Najčešći uočeni problemi u zaštićenim područjima proizlaze iz dosadašnjeg neadekvatnog načina upravljanja ili nedovoljne skrbi o prirodnim vrijednostima, pa će sljedeći koraci na poboljšanju stanja zaštićenih područja biti usmjereni i ka izradi strateškog dokumenta upravljanja zaštićenim područjima, odnosno planovima upravljanja.

Zakonom o zaštiti prirode propisuje se da se upravljanjem zaštićenim područjima provodi na temelju planova upravljanja. Njihov sadržaj trebao bi biti propisan pravilnikom koji još uvijek nije donesen.

U 2016. godini izrađivan je plan upravljanja za posebni rezervat šumske vegetacije otočić Košljun, te iako je plan izrađen do visoke faze gotovosti, izrada je zaustavljena iz razloga što će Javna ustanova „Priroda“ u 2017.g. sudjelovati u projektu izrade planova upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićenih područja u suradnji sa Ministarstvom zaštite okoliša i energetike (MZOIE), i to kroz projekt "Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000", za koji je financiranje predviđeno iz sredstava Europske unije. Pokretanje izrade plana upravljanja (utvrđen je prioritet za otok Krk, a podaci iz dosada izrađenog plana upravljanja za Košljun biti će uključeni u novi plan) ovisi o hodogramu aktivnosti koji utvrđuje MZOIE.

Kvaliteta skrbi i upravljanja zaštićenim područjima značajno se u proteklim godinama poboljšala potpisivanjem ugovora o koncesijskim odobrenjima za obavljanje gospodarskih djelatnosti u raznim zaštićenim područjima u Primorsko-goranskoj županiji. U 2017. godini nastaviti će se s aktivnostima nadzora nad već potpisanim koncesijskim odobrenjima. Radi se o ugovorima o koncesijskim odobrenjima kojima se uređuju aktivnosti prihvata posjetitelja u zaštićenim područjima špilja Lokvarka, Vražji prolaz-Zeleni vir, Kamačnik i Golubinjak. Tijekom 2017. godine aktivnosti će se usmjeriti i na sklapanja novih koncesijskih odobrenja s pravnim ili fizičkim osobama koje u zaštićenim područjima obavljaju djelatnosti. Realizacija navedenih aktivnosti ovisit će o spremnosti gospodarskih subjekata da dio ostvarenih prihoda usmjere u programe zaštite prirode. Ukoliko Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

raspiše natječaj za dodjelu koncesije za prihvat i vođenje posjetitelja u špiljama Vrelo i Biserujka, u suradnji s dosadašnjim ovlaštenicima, Ustanova će se prijaviti na natječaj.

U nastavku, slijedi razrada Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja za 2017. godinu, po svakom zaštićenom području kojim upravlja Javna ustanova „Priroda“.

Osim opisa konkretnih aktivnosti koje će se tijekom 2017. godine provoditi u svakom zaštićenom području, Godišnji program sadrži osnovne podatke o godini i razlozima proglašenja zaštite na svakom pojedinom području te podatke o značajnim aktivnostima provedenim u posljednjim godinama.

3.1. Strogi rezervat Bijele i Samarske stijene u Gorskem kotaru

Godina proglašenja: 1985.

Površina: 1175 ha (manji dio ove površine, oko 191 ha nalazi se u Karlovačkoj županiji na području Grada Ogulina)

Položaj: Velika Kapela, na području Grada Novog Vinodolskog i Općine Mrkopalj

Bijele i Samarske stijene smještene su u središnjem dijelu planinske skupine Velike Kapele u Gorskem kotaru. Građene su od uslojenih vapnenaca i gromadastih vapneničkih breča što im daje posebno obilježe razvedenoga krškog reljefa. Odlikuju se neobičnim stjenovitim oblicima, oštrim nazubljenim vrhovima, liticama visokim do 50 metara, tornjevima, žlebovima, uskim prolazima i pukotinama, kamenitim ljudskama, dubokim ponikvama u kojima se ponegdje zadržava vječni snijeg. Sva ta riznica kamenih oblika ispremiješana je sa šumskim svijetom iz kojeg izviruju pojedine stjenovite skupine, što im daje divlji, teško prohodan, ali i estetski neobično lijep izgled.

Za planinarske putove unutar rezervata brinu planinarska društva, koja vode i brigu o planinarskim objektima (Ratkovo sklonište u Samarskim stijenama, planinarska kuća i sklonište na Bijelim stijenama), a sve te aktivnosti nakon uspostave sustava zaštite prirode na županijskoj razini moraju se obavljati pod nadzorom Javne ustanove „Priroda“. Bijele i Samarske stijene jedini su strogi rezervat u Primorsko-goranskoj županiji. To je područje s najstrožim režimom zaštite. U strogom rezervatu sve je podređeno očuvanju izvorne prirode, pa bi i posjećivanje trebalo biti ograničeno i pod nadzorom. Zbog divlje prirode, nedostupnog krškog terena s brojnim ponikvama, stijenama i kamenim tornjevima Bijele i Samarske stijene teško su prohodne izvan označenih putova, što donekle olakšava usmjeravanje posjetitelja kroz rezervat. Bilo bi potrebno u budućnosti istražiti moguće utjecaje posjetitelja na biološku raznolikost i stabilnost ekosustava rezervata.

U listopadu 2007. godine Javna ustanova „Priroda“ postavila je tri obavijesne ploče za posjetitelje strogog rezervata: jednu u centru Mrkoplja, zatim drugu na ulazu u Samarske stijene („13. kilometar“ ceste Mrkopalj-Jasenak) te treću na ulazu u Bijele stijene („Dolina kostura“).

JUP napominje da će novim Zakonom o zaštiti prirode upravljanje strogim rezervatom preuzeti NP „Risnjak“.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.2. Posebni ornitološki rezervat Kuntrep (Glavine-Mala luka), otok Krk

Godina proglašenja: 1969.

Površina: 1000 ha

Položaj: jugoistočna obala otoka Krka, na području Općine Baška

*Krajobraz rezervata je impresivan, niz slikovitih litica i kamenitih kanjona pruža se na sjeverozapadnoj strani otoka Krka od rta Glavina do uvale Mala luka u dužini od desetak kilometara. Veliku ulogu u očuvanju života i bioraznolikosti u ovom bezvodnom krškom području ima lokva Diviška. Uz bjeloglave supove (*Gyps fulvus*) u rezervatu gnijezdi čitav niz rijetkih vrsta ptica. Na liticama i točilima staništa su endemičnih biljnih zajednica.*

Tijekom 2009. godine započela je realizacija programa redovitih obilazaka i monitoringa zaštićenog područja koja osim redovitih obilazaka s kopnene strane, sada uključuje i redovite obilaske rezervata s morske strane. Zbog nepristupačnosti samog područja, s kopnene strane se na području rezervata uglavnom nisu obavljale nikakve aktivnosti. Najveća prijetnja nepristupačnim liticama na kojima obitavaju bjeloglavi supovi, i danas su turističke brodice i nautičari koji se tijekom ljetnih mjeseci previše približavaju mjestima na kojem gnijezde bjeloglavi supovi. Za turističke brodice i nautičare pripremljen je tijekom 2010. godine letak kojim se isti upozoravaju na pravila ponašanja kojih se kod neposrednog približavanja rezervatu s morske strane moraju pridržavati. U 2015. i 2016. godini su u suradnji s Turističkom zajednicom otoka Krka održane radionice s vlasnicima turističkih brodica o ponašanju prilikom susreta s ugroženim vrstama poput bjeloglavih supova i dupina, te im je podijeljen edukativni materijal. Dogovorena je i daljnja suradnja.

Zaštićeno područje je pod relativno strogim režimom zaštite pa će se i tijekom naredne godine u suradnji s lokalnom zajednicom i turističkom zajednicom posjećivanje usmjeravati isključivo u rubne dijelove zaštićenog područja (Mjesečeva površina, mrgari i lokva Diviška).

U 2017. godini će se u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima vršiti obilasci s ciljem utvrđivanja broja gnijezdećih parova.

Tijekom 2016.g. pripremana je prijava projekta PRINA - Brendiranje prirodnog naslijeđa s ciljem unaprjeđenja turizma na prekograničnom području. Krajem godine projekt je prijavljen okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Ukoliko projekt bude odabran na natječaju, na području posebnog ornitološkog rezervata planira se pilot projekt implementacije prirodnog naslijeđa kao brenda, tj. uspostava edukativno-turističke staze.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske u cilju utvrđivanja broja gnijezdećih parova bjeloglavih supova u rezervatima (u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima na projektu Centar za posjetitelje Beli).
- Provoditi obilaske rezervata s kopnene i morske strane (posebno ljeti) u cilju sustavnog bilježenja prisutnosti ornitofaune (posebno supova) i eventualnih nedozvoljenih aktivnosti u rezervatu.
- U cilju zaštite bjeloglavih supova kontinuirano educirati i dostavljati već pripremljene upute s mjerama zaštite, ograničenjima i pravilima ponašanja u neposrednoj blizini morskih litica na kojima gnijezde bjeloglavi supovi turističkim djelatnicima, a poglavito brodarima koji do rezervata s morske strane prevoze posjetitelje.
- U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovidbe uz poznata gnjezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskog instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u narednom tiskanom izdanju Peljara (u 2017.-toj godini ili nadalje). U 2017. godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.
- U slučaju prolaska projekta PRINA na raspisanom natječaju, u 2017.g. očekuje se početak realizacije projekta.

3.3. Posebni botaničko-zoološki rezervat otok Prvić

Godina proglašenja: 1972

Površina: 7000 ha

Položaj: Općina Baška

*Prvić je otok neobičnih, gotovo gorskih obilježja s mnogo strmih litica, usjeklina i klisura, iako se uzdiže tek 357 metara iznad mora. Odlikuju ga glavne značajke tih najviših predjela otoka Krka – velika ogoljelost, ispranost tla, stjenovitost, okomite litice, izloženost buri i posolici te stanovite prirodoslovne neobičnosti i vrijednosti. Posebnosti otoka Prvića mogu se doživjeti i u podmorju, gdje se susrećemo s atraktivnim podmorskim krajobrazima i šarolikim bogatstvom koraligenskih zajednica. Velik broj zanimljivosti sakupljen je i na kopnu otoka. Zbog njih, a prvenstveno zbog litica sjeveroistočnog dijela, Prvić je zajedno s pripadajućim akvatorijem i liticama Golog otoka i Sv. Grgura proglašen posebnim botaničko-zoološkim rezervatom. Flora otoka broji 351 vrstu cvjetnica i papratnjača od kojih su mnogi vrijedni kvarnerski endemi. Na vršnom sjevernom grebenu, najviše izloženom jakoj buri, raste niz visinskih gorskih vrsta, a razvile su se i sasvim osebujne biljne zajednice, primjerice oko gnjezdišta ptica. Zbog zasljanjena tla i bure također su značajne specifične zajednice prilagođene takvim ekstremnim staništima. Posebnu vrijednost predstavlja gniježđenje rijetkih i ugroženih vrsta ptica kao što su suri orao (*Aquila chrysaetos*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), orao zmijar (*Circaetus gallicus*), sova ušara (*Bubo bubo*), a od značajnije kolonije bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) preostalo je svega 10-15 parova.*

Tijekom 2009. godine započela je realizacija programa redovitih obilazaka i monitoringa zaštićenog područja. S morske je strane potrebno spriječiti uznemiravanje supova na gnijezdima koja se nalaze na liticama iznad mora. Turistički djelatnici, ali i slabo informirani turisti, zbog nedostatnih informacija i nepostojanja obavijesnih ploča o rezervatu, često nehotično uznemiravaju supove. Tijekom 2009. Ustanova je izradila obavijesnu ploču koja je postavljena u naselju Baška, a 2013. i 2014. godine postavljene su još dvije obavijesne ploče sa smjernicama za ponašanje u posebnom rezervatu. Javna ustanova „Priroda“ je u 2010. godini izradila letak kako bi turističke djelatnike i posjetitelje upoznala s pravilima ponašanja i nedozvoljenim aktivnostima na području otoka. Distribucija navedenog letka i/ili organizacija edukativnih radionica na kojima se lokalnoj zajednici prezentiraju pravila ponašanja nastaviti će se i u narednim godinama. U 2015. godini postavljena je obavijesna ploča o podmorskim vrijednostima otoka Prvić izrađena u sklopu provedbe MedMPAnet projekta. U 2015. i 2016. godini su u suradnji s Turističkom zajednicom otoka Krka održane radionice s vlasnicima turističkih brodica o ponašanju prilikom susreta s ugroženim vrstama poput bjeloglavih supova i dupina, te im je podijeljen edukativni materijal. Dogovorena je i daljnja suradnja. U 2017. godini će se u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima vršiti obilasci s ciljem utvrđivanja broja gnijezdećih parova

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske u cilju utvrđivanja broja gnijezdećih parova bjeloglavih supova u rezervatima (u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima na projektu Centar za posjetitelje Beli).
- Provoditi obilaske rezervata s kopnene i morske strane (posebno ljeti) u cilju sustavnog bilježenja prisutnosti ornitofaune (posebno supova, sove ušare i sivog sokola) i sankcioniranja eventualnih nedozvoljenih aktivnosti u rezervatu.
- U cilju zaštite bjeloglavih supova kontinuirano educirati i dostavljati već pripremljene upute s mjerama zaštite, ograničenjima i pravilima ponašanja u neposrednoj blizini morskih litica na kojima gnijezde bjelogлавi supovi turističkim djelatnicima, a poglavito brodarima koji do rezervata s morske strane prevoze posjetitelje.
- U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovidbe uz poznata gnjezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskog instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u narednom tiskanom izdanju Peljara (u 2017.-toj godini ili nadalje). U 2017. godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja

javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.

3.4. Posebni ornitološki rezervat na otoku Cresu: sjeverni Fojiška-Podpredošćica

3.5. Posebni ornitološki rezervat na otoku Cresu: južni Mali bok-Koromačna

Godina proglašenja: 1986.

Površina: 550 ha i 900 ha

Položaj: sjeveroistočna strana otoka Cresa, Grad Cres

*Područje je prvenstveno zaštićeno zbog gnijezdeće kolonije kritično ugrožene i zaštićene vrste ptica – bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*). Supovi ovdje gnijezde na liticama neposredno iznad mora, što je jedinstvena pojava na svijetu. Litice u rezervatu odlikuju se i nizom drugih prirodnih vrijednosti – ornitoloških, herpetoloških i botaničkih, a njihova jedinstvena krajobrazna ljepota privlači sve više posjetitelja – nautičara i ronioca koji također obilaze i mnogobrojne podmorske špilje.*

Ugrožavanje gnijezdećih supova zbog posjeta s kopna je razmjerno slabo izraženo zbog teško pristupačnog terena i litica. Supove najviše ugrožavaju nautičari i ronioci koji se plovilima dugo zadržavaju ispod litica. Javna ustanova „Priroda“ je u 2010. godini izradila letak kako bi turističke djelatnike i posjetitelje upoznala s pravilima ponašanja i nedozvoljenim aktivnostima na području rezervata i započela s praćenjem brojnosti izleglih ptića i stanja populacije bjeloglavih supova. U posljednjim godinama, povećanje broja supova dovelo je do potrebe proširenja gnijezdišta i na litice istočne obale otoka Cresa koje nisu obuhvaćene granicama rezervata. Posljedica je, primjerice, da je veći broj njihovih gnijezda izvan sjevernog rezervata nego u njemu. Tijekom 2008. godine u suradnji s tadašnjim Državnim zavodom za zaštitu prirode pokrenuta je procedura proširenja granica rezervata na cjelokupni lanac litica i područja hranilišta istočne obale otoka Cresa. Ključna faza prije pokretanja postupka proglašenja zaštite nad nekim područjem jest izrada stručne podloge, koju sukladno Zakonu na zahtjev Ministarstva zaštite prirode i energetike može izraditi samo Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP). Za područje Županije već se nekoliko godina u HAOP-u priprema stručna podloga za proširenje i spajanje postojećih ornitoloških rezervata na Cresu. Prema informacijama dostupnim iz HAOP-a, izrada stručne podloge je u završnoj fazi pa će se u slučaju njenog završetka tijekom 2017. godine pokrenuti daljnje aktivnosti za zakonsko proglašenje zaštite. U 2016.g. Centar za posjetitelje u Belom otvoren je za posjetitelje, a oporavilište za bjeloglave supove stavljeno je u funkciju nakon ishodovanja svih potrebnih dozvola. U 2017. godini nastaviti će se s aktivnostima uređenja Centra za posjetitelje u Belom, izradom stalnog izložbenog postava te uspostavom hranilišta za bjeloglave supove.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaska u cilju utvrđivanja broja gnijezdećih parova bjeloglavih supova u rezervatima (u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima na projektu Centar za posjetitelje Beli).
- Nastavak provedbe građevinskih radova na adaptaciji zgrade Centra za posjetitelje Beli – uređenje kata i potkrovla zgrade, izrada stalnog izložbenog postava u prizemlju zgrade i uređenje okoliša.
- Uspostava i upravljanje hranilištem za bjeloglave supove na otoku Cresu.
- Upravljanje oporavilištem za bjeloglave supove u okviru Centra za posjetitelje u Belom.
- U cilju zaštite bjeloglavih supova kontinuirano educirati i dostavljati već pripremljene upute s mjerama zaštite, ograničenjima i pravilima ponašanja u neposrednoj blizini morskih litica na kojima gnijezde bjeloglavi supovi turističkim djelatnicima, a poglavito brodarima koji do rezervata s morske strane prevoze posjetitelje.
- Nastaviti suradnju s nadležnim institucijama (HAOP) vezano uz aktivnosti spajanja rezervata (spajanje sjevernog i južnog rezervata u jedinstvenu prostornu cjelinu).

- Provoditi obilaske rezervata s kopnene i morske strane (posebno ljeti) u cilju sustavnog bilježenja prisutnosti ornitofaune (posebno supova) i eventualnih nedozvoljenih aktivnosti u rezervatu.
- U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovidbe uz poznata gnjezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskog instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u narednom tiskanom izdanju Peljara (u 2017.-toj godini ili nadalje). U 2017. godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.

3.6. Posebni rezervat šumske vegetacije Dundo na otoku Rabu

Godina proglašenja: 1949.

Površina: 106 ha

Položaj: na središnjem dijelu poluotoka Kalifront, na području Grada Raba

Šuma Dundo može se uvrstiti u primjere najljepše očuvanih šuma crnike na Sredozemlju. Ima vjerojatno najdužu tradiciju skrbi oko zaštite i očuvanja šuma na danas uglavnom ogoljelim jadranskim otocima. Botanički pripada vazdazelenoj šumi hrasta crnike i crnog jasena.

Za održavanje šume, prvenstveno staza, brine Šumarija Rab, koja u zaštićenom predjelu ima smještenu šumarsku kuću (lugarnicu). Postojeća staza vrlo je lijepo trasirana kroz atraktivne šumske predjele i postoji mogućnost njezinog osposobljavanja za turističku valorizaciju. Geološko poučna staza djelomično prolazi kroz zaštićeno područje. U 2008. godini postavljene su tri obavijesne i poučne ploče. Tijekom 2013. godine izrađena je brošura o zaštićenom području, a obnovljen je i dio postojeće šetnice. U 2013. godini oformljena je radna skupina u kojoj se nalaze stručnjaci iz područja geologije, te predstavnici zainteresiranih udruga, lokalne samouprave, Turističke zajednice grada Raba i Javne ustanove „Priroda“. Cilj ove radne skupine je praćenje realizacije projekta „Geo park otok Rab“, promocija Geo parka i briga za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Raba. U narednoj 2017. godini poticat će se promocija i uređenje geološke poučne staze.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Poticati promociju i unaprjeđenje geološke poučne staze, te zahvate ili djelatnosti kojima se poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje zaštićenog područja i sudjelovati u radu radne skupine.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.7. Posebni rezervat šumske vegetacije Debela Lipa-Velika Rebar iznad Lokava

Godina proglašenja: 1964.

Površina: 179 ha

Položaj: Na južnim i sjevernim padinama brda Debela lipa iznad Lokava u Gorskem kotaru, na području Grada Delnice i Općine Lokve

Posebni rezervat šumske vegetacije Debela Lipa – Velika Rebar nalazi se sjeverno od Lokava, u brdskom predjelu koje se naziva Velika Rebar. U rezervatu se pojavljuju dvije značajne šumske zajednice Gorskog kotara. To su šuma bukve i jele (Abieti-Fagetum dinaricum) te šuma jele s milavom (Calamgrostio-Abietetum) koja je poznatija pod popularnim nazivom šuma jele na kamenim blokovima.

Kroz šumski rezervat još je prije početka rada Ustanove, od strane Hrvatskih šuma probijeno nekoliko vlaka, a primijećeno je da se na određenim dijelovima rezervata obavlja sječa (posebno u njegovom sjevernom dijelu). O ovom problemu upoznata je i Komisija za reviziju granica zaštićenih područja koja je teren obišla 2006. godine, a osnovana je pri resornom Ministarstvu. Revizijom granica ovaj problem mogao bi biti riješen, međutim nadležnost u ovim postupcima je na državnoj razini, pa uspjeh i brzina provođenja ovise o

zatećenoj situaciji na terenu, sređenosti i usklađenosti katastarskih podloga i zemljишnoknjižnih izvadaka (gruntovnica) te mogućnosti da se na državnoj razini iznađu mogućnosti za učinkovitu verifikaciju i/ili izmjenu granica. U narednoj godini nastaviti će se s obilascima i praćenjem stanja u rezervatu, a po potrebi provoditi će se i mjere sanacije.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.8. Posebni rezervat šumske vegetacije Glavotok na otoku Krku

Godina proglašenja: 1969.

Površina: 1,84 ha

Položaj: na rtu Glavotok, između franjevačkog samostana i autokampa, Grad Krk

Na samom rtu Glavotok, neposredno uz more, smještena je, nedaleko poznatog franjevačkog samostana Sv. Marije, vazdazelena šuma hrasta crnike (*Quercus ilex*). Ona po svom sastavu potpuno odudara od listopadne šume koja se na nju prirodno nadovezuje s istočne strane rta. Utvrđeno je da je ova šuma uzgojena sadnjom, dakle nije samonikla. Prosječna starost danas joj iznosi oko 130 godina, a visina stabala hrasta crnike je oko 12 metara. Detaljnim fitocenološkim istraživanjima utvrđeno je da sastojina pripada zajednici crnog jasena i hrasta crnike (*Orno-Quercetum ilicis*). Vegetacija na šumskom tlu je mjestimično degradirana i uništena zbog nekontroliranog boravka posjetitelja (turista) u ljetnim mjesecima. Područje je ugroženo ilegalnim kampiranjem. U lipnju 2013. godine Javna ustanova „Priroda“ je zajedno s Kampom „Glavotok“ sudjelovala u organizaciji i provedbi akcije čišćenja posebnog rezervata od antropogenog otpada i srušenih stabala koja su spriječavala prohodnost staza. Obzirom da se radi o posebnom rezervatu šumske vegetacije drvena masa nije uklonjena iz rezervata. U 2017. godini nastaviti će se suradnja s vlasnicima Kampa Glavotok sa ciljem održavanja i očuvanja zaštićenog područja te edukacije osoblja i posjetitelja.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Nastaviti suradnju s Kampom Glavotok u cilju održavanja područja, ali i edukacije osoblja i posjetitelja.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.9. Posebni rezervat šumske vegetacije na otočiću Košljunu

Godina proglašenja: 1969.

Površina: 6 ha

Položaj: otočić Košljun u Puntarskog dragi, Grad Krk

Posebna zanimljivost: franjevački samostan iz 16. stoljeća i njegove bogate zbirke

Na otočić Košljun dolazi se prvenstveno zbog kulturne baštine i posebnog ozračja što ga udahnjuju redovnici – franjevci i njihov poznati samostan kao svetište i bogata kulturna riznica ovoga dijela otoka Krka. Prirodna baština u ovom trenutku možda nije dostatno promovirana, iako je otočić zaštićen i odlikuje se bujnom i raznolikom prirodom. Biološka raznolikost je razmjerno velika. Ukupno je dosad na šumskim površinama Košljuna zabilježena 151 vrsta gljiva i 389 vrsta biljaka što je za tako malen otočić impresivan broj. Unutar zaštićenog područja Ustanova je postavila informativnu tabelu.

Budući da su franjevci posebno isticali problem sušenja pojedinih starih stabala unutar park-sume, Ustanova je u suradnji s Gradom Krkom tijekom 2008. godine izradila desetogodišnji program očuvanja i zaštite područja. Radovi na uređenju prema navedenom programu provoditi će se ovisno o financijskim sredstvima koja će za tu namjernu osigurati vlasnici te Grad krk i Općina Punat. U 2010. godini Ustanova je donijela Pravilnik o unutarnjem redu za područje otočića Košljun.

U 2014. je u suradnji s franjevačkim samostanom osmišljen i realiziran stalni muzejski postav o prirodnoj baštini otočića. Izrađene su i 3 poučne ploče, koje su postavljenje u 2015. godini. Unatoč činjenici da nije donesen pravilnik koji pobliže definira donošenje planova upravljanja, U 2016. godini izrađivan je plan upravljanja za posebni rezervat šumske vegetacije otočić Košljun, te iako je plan izrađen do visoke faze gotovosti, izrada je zaustavljena iz razloga što će Javna ustanova „Priroda“ sudjelovati u projektu izrade planova upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićenih područja u suradnji sa Ministarstvom zaštite okoliša i energetike (MZOIE), i to kroz projekt "Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000", za koji je financiranje predviđeno iz sredstava Europske unije. Pokretanje izrade plana upravljanja (utvrđen je prioritet za otok Krk, a podaci iz dosada izrađenog plana upravljanja za Košljun biti će uključeni u novi plan) ovisi o hodogramu aktivnosti koji utvrđuje MZOIE.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.10. Geomorfološki spomenik prirode ponor Gotovž kod Klane

Godina proglašenja: 1969.

Položaj: Klanjsko polje nedaleko Klane, u ponor utječe klanjska Ričina, na području Općine Klana

*Ponor Gotovž nalazi se oko 14 kilometara sjeverno od Rijeke i oko 1 kilometar istočno od naselja Klane s ulaznim otvorom na 560 metara nadmorske visine. U ovaj ponor ponire bujični tok klanjska Ričina. Izmjerena dubina ponora iznosi 320 m. To je stepeničasta jama s mnogo manjih i tri veće vertikale, a istražen je samo glavni kanal, dok je više bočnih kanala ostalo neistraženo. Poznat je i u biospeleologiji jer je «locus typicus» (nalazište na kojem je po prvi puta pronađena nova vrsta i opisana u znanosti) podzemnog kornjaša *Typhlotrechus bilimeki clanensis*. U ponor uviru onečišćene kanalizacijske vode Klane. Nužno je provesti realizaciju postojećeg projekta izgradnje novog, učinkovitijeg sustava za pročišćavanje naselja Klana.*

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.11. Geomorfološki spomenik prirode špilja Lokvarka kod Lokava

Godina proglašenja: 1961.

Položaj: jugozapadno podnožje Kamenitog vrha kod Lokava, Općina Lokve

Jedna od najvažnijih sastavnica u mreži speleoloških objekata goranskog područja je špilja Lokvarka, najveći i najljepši podzemni krški objekt otkriven u Primorsko-goranskoj županiji. Špilja je davnih 60-tih godina prošlog stoljeća uređena za turističko posjećivanje, ali je u više navrata bila zatvorena za posjetitelje zbog dotrajalosti opreme i potrebne rekonstrukcije. Od početka rada Ustanove, prva rekonstrukcija dotrajalog stepeništa bila je tijekom ljeta 2009. godine, a najznačajnija rekonstrukcija provedena je u proljeće 2012. godine kada je iz zajma Svjetske banke preko resornog Ministarstva Ustanovi odobren projekt za djelomičnu rekonstrukciju stepeništa i potpunu rekonstrukciju električne rasvjete u špilji. Vrijednost projekta iznosila je 200.000 eura.

Za špilju Lokvarka donesen je pravilnik o unutarnjem redu, a Ustanova je pripremila i priručnik Vodič za vodiče koji služi za edukaciju vodiča po špilji te publikaciju o prirodnim vrijednostima i značajkama špilje. Postavljene su i obavijesne ploče na ulazu u špilju s osnovnim podacima o špilji i s nacrtom špilje. U suradnji Ustanove i TZ Delnica trasirana je i markirana šetnica koja povezuje dvije zaštićene park-šume Golubinjak i Japlenški vrh sa špiljom Lokvarka.

Od 2010. godine redovito se vrši monitoring kriptoklimatskih uvjeta u špilji. Gospodarska djelatnost turističkog vođenja posjetitelja u špilju Lokvarku regulirana je od kraja 2011. godine Ugovorom o koncesijskom odobrenju koji je potpisana između Javne ustanove „Priroda“ i Komunalnog poduzeća Lokvarka d.o.o, a 2014. je i obnovljen. U 2015. godini izrađen je i edukativni film o donjim etažama. U 2017. godini će se u suradnji s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja započeti nabava i obnova dotrajale opreme u špilji.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi nadzor nad koncesijskim odobrenjem za obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja.
- U suradnji s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja započeti nabavu i obnovu dotrajale opreme u špilji.
- Provoditi obиласke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.12. Geomorfološki spomenik prirode Zametska pećina

Godina proglašenja: 1981.

Položaj: na području Grada Rijeke

Zametska pećina je godinama zatvorena i nije u funkciji posjećivanja, ali je tijekom posljednjih godina Grad Rijeka izrazio interes i spremnost da započne s rekonstrukcijom infrastrukture za organizirane posjete. Realizacija ove aktivnosti tijekom narednih godina ovisit će prvenstveno o finansijskim mogućnostima Grada, a Ustanova bi sudjelovala u provođenju projekta te nakon obnove koordinirala i organizirala nadzor nad radovima te stvoriti preduvjete za organizirani prihvat posjetitelja.

U 2015. godini izrađen je Ekološki elaborat Zametske pećine te se provodi suradnja s Gradom Rijeka da se špilja valorizira u budućnosti za prihvat i edukaciju.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- U suradnji s Gradom Rijeka kandidirati projekte kako bi se iznašla dodatna sredstva za unutarnje uređenje. Prethodno u suradnji s Gradom dogоворити način provođenja posjetitelja.
- Provoditi obиласke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.13. Spomenik prirode – stara tisa u Međedima

Godina proglašenja: 1965.

Položaj: u zaselku Međedi iznad sela Vučinići, Grad Vrbovsko

Nekoliko je vrlo starih stabala tise na području Gorskog kotara. Starost im često prelazi nekoliko stotina godina, a ponekad i preko tisuću, što je u pojedinim slučajevima konkretno dokazano bušenjem debla posebnim svrdlima i brojanjem godova. Takvi primjeri tise, bez sumnje, pripadaju najstarijim živućim stanovnicima Primorsko-goranske županije. Od tih vrijednih prirodnih spomenika jedino je i tisa u Međedima.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obиласke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.14. Spomenik prirode – stari hrast u Sv. Petru na otoku Cresu

Godina proglašenja: 1997.

Položaj: u selu Sv. Petar na otoku Cresu, Grad Cres

Stari hrast kod Sv. Petra na sjevernom dijelu otoka Cresa, na creskoj Tramuntani, smješten je uz put koji vodi od lokalne ceste Križić-Beli prema selu Sv. Petar. Radi se o iznimnom

primjerku hrasta, čija se starost procjenjuje na više od 400 godina. Deblo je iznutra šuplje. Prsnog je obujma 565 centimetara, a u šupljinu debla može se smjestiti najmanje dvoje ljudi. Kao zaštićeni pojedinačni primjerak drveća, stari hrast kod Sv. Petra ima simbolično značenje. Oko njega se pletu brojne legende i priče. Nevrijeme 2003. godine gotovo ga je uništilo, a krošnja je morala biti podrezana i oslobođena pojedinih starih grana kako bi se vratio stabilitet stablu jer se deblo rascijepilo. Tijekom 2007. godine uslijed nevremena hrast je ponovo uništen. Sanaciju i skrb organizirala je Ustanova. Problem puknuća preostale grane ponovio se uslijed nevremena koje je na cresskom području vladalo 12. listopada 2009. godine. Javna ustanova „Priroda“, organizirala je sanaciju preostalog dijela krošnje. Stablo je obilježeno informativnom tablom te su oko spomenika postavljene klupice i uređen okoliš.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.15. Spomenici prirode – dva stara hrasta u Guljanovom dolcu iznad Crikvenice

Godina proglašenja: 2002.

Položaj: na sjevernoj strani Guljanovog dolca na brdu Kotor iznad Crikvenice (u blizini je rub kamenoloma Podbadanj), Grad Crikvenica

Na sjevernoj strani brda Kotor, na rubu slikovitog travnatog Guljanovog dolca nalaze se dva hrasta medunca višestoljetne starosti (procjena oko 350-400 godina).

Nad predmetnim spomenikom prirode izvršena je u 2011. godini zabilježba u zemljишnim knjigama od strane Općinskog suda u Crikvenici, a u 2012. godini u suradnji s lokalnom zajednicom postavljene i obavijesne ploče pored hrastova.

S obzirom da je zabilježeno sušenje jednog od hrastova, potrebno je u narednoj godini pratiti njegovo stanje.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.16. Značajni krajobraz Vražji prolaz-Zeleni vir

Godina proglašenja: 1962.

Površina: 200 ha

Položaj: kanjonska udolina podno naselja Skrad, Općina Skrad

Podno željezničke postaje Skrad usječena je 350 m duboka dolina okružena šumom i strmim, djelomično stjenovitim padinama. Ovdje je smješten jedan od najljepših kanjona u Gorskem kotaru – Vražji prolaz. Kanjonskim dijelom vodi staza mjestimice usječena u stijenu, a dijelom postavljena na nosače iznad potoka. Jedan od zanimljivih detalja kanjona je špilja Muževa hižica za čiji je obilazak potrebna vlastita rasvjeta, a u kojoj je determinirana i populacija šišmiša. Javna ustanova „Priroda“ i Turistička zajednica Općine Skrad u suradnji s Hrvatskim šumama već je izradila promotivni turistički prospekt o području te postavila informativne ploče.

Radi dotrajale i oštećene infrastrukture u 2012. i 2013. godini organizirani su radovi na osiguranju dijelova staze postavljanjem nove i izmjenom stare čelične užadi te na izradi i postavljanju novih gazišta i dijelova postojećih stepenica. Radovi su sufinancirani sredstvima Ministarstva turizma. Krajem 2013. godine putem koncesijskog odobrenja danog PINS-u d.o.o. iz Skrada regulirano je obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja. U 2015. godini izrađena je studija Analize stanja te budućeg razvoja i obnove zaštićenog područja.

U narednoj godini vršiti će se nadzor nad koncesijskim odobrenjem i provođenje dalnjih aktivnosti oko primjene mehanizma koncesijskih odobrenja za ostale potencijalne gospodarske djelatnosti na zaštićenom području. Također, surađivati će se s ovlaštenikom

koncesijskog odobrenja na obnovi dijela infrastrukture koja je dotrajala i uništena uslijed vremenskih neprilika, a pokrenuti će se i izrada stručne studije o posjetiteljima u prirodnom zaštićenom području.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi nadzor nad koncesijskim odobrenjem za obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja.
- Pokrenuti aktivnosti dodjele koncesijskog odobrenja kojim bi se reguliralo obavljanje djelatnosti ugostiteljstva.
- Suradnja s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja na realizaciji projekta obnove dijela infrastrukture.
- Pokrenuti izradu stručne studije o posjetiteljima.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.17. Značajni krajobraz Kamačnik kod Vrbovskog

Godina proglašenja: 2002.

Površina: 74,44 ha

Položaj: Ulaz u kanjon smješten je nedaleko željezničke stanice u Vrbovskom

Kamačnik je voden tok velike ljepote koji je usjekao kanjon u jurskim vapnencima. Kroz kanjon bući u manjim slapovima i vrtloži se u vrtložnim loncima, osobito kad nabujaju njegove vode poslije kiše ili otapanja snijega. Izgradnjom autoceste Rijeka-Karlovac kanjon Kamačnika premošćen je lučnim mostom. Na ulazu u Kamačnik nalazi se ugostiteljski objekt kojim upravlja gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o.

Na ulazu je postavljena informativna ploča te izrađena brošura o zaštićenom području, a krajem 2013. putem koncesijskog odobrenja danog „Komunalcu“ d.o.o. iz Vrbovskog regulirano je obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja. U 2016. započelo je provođenje projekta izrade glazbeno-didaktičke muzičke staze „Panova staza“.

U 2017. provoditi će se nadzor nad koncesijskim odobrenjem za obavljanje prihvata i vođenja posjetitelja te provoditi daljnje aktivnosti oko primjene mehanizma koncesijskih odobrenja za ugostiteljstvo i ostale potencijalne gospodarske djelatnosti na zaštićenom području. Također, nastaviti će se realizacija projekta Panova staza (glazbeno – didaktička staza). Planira se i izrada stručne studije o posjetiteljima u zaštićenom prirodnom području.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi nadzor nad koncesijskim odobrenjem za obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja.
- Pokrenuti aktivnosti dodjele koncesijskog odobrenja kojim bi se reguliralo obavljanje djelatnosti ugostiteljstva.
- Nastavak realizacije projekta „Panova staza“ (glazbeno – didaktička staza).
- Izrada stručne studije o posjetiteljima u zaštićenom prirodnom području.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.18. Značajni krajobraz Lopar na otoku Rabu

Godina proglašenja: 1969.

Površina: 100 ha

Položaj: na sjevernom dijelu otoka Raba, Općina Lopar

Poluotok Lopar imao je burnu geološku prošlost, posebno onu noviju, kad su djelovanjem vode i vjetrova oblikovane zanimljive pješčane piramide. Na njemu nalazimo obilje fosila iz razdoblja eocena, a tu su i materijalni ostaci paleolitskih i mezolitskih lovaca u obliku šiljaka, strugala, sjekirica i strelica. Izrađeni su od tvrdih i rijetkih vrsta kamenja.

Pretjerani broj posjetitelja u ljetnim mjesecima ugrožava prirodne vrijednosti područja. Postoji tendencija probijanja šumskega cesta kroz pješčane dijelove poluotoka Lopara što bi moglo značajnije uništiti pješčane nanose i ubrzati eroziju. Područje je ugroženo i zbog kontinuiranog onečišćavanja područja (otpadna ulja iz automobila, stare olupine automobila, gomilanje odbačenih otpadaka i sl.). Javna ustanova „Priroda“ je do 2016.g. angažirala vanjskog suradnika koji je redovito obilazio područje te dostavljao informacije vezane uz stanje područja te o zbivanjima koja bi mogla negativno utjecati na prirodne u području. Tijekom 2008. godine obilježene su na području Lopara geološke poučne staze, vidikovci i geološke točke.

U suradnji s Općinom Lopar postignut je dogovor da Općina u što je moguće kraćem roku uredi pristupnu cestu i organizira parkiralište za mnogobrojne posjetitelje. Javna ustanova je izradila 3 poučne ploče i edukativnu brošuru o zaštićenom području. U cilju definiranja budućeg razvoja područja, tijekom 2011. godine Ustanova je izradila studiju i program budućeg održavanja Lopara kojim se definiraju smjernice za obilježavanje i održavanje šetnica i infrastrukture te provođenje pojačanog nadzora u ljetnim mjesecima. U 2012. godini uređen je dio šetnica te su postavljene nove stepenice i klupica. Tijekom 2013. godine uređen je vidikovac i postavljene su kamene stepenice na prilaznoj stazi u uvalu Sturić, a 2014. postavljeni su smjerokazi unutar zaštićenog područja Lopar.

U 2016. izrađeno je idejno rješenje za projekt „Bosa staza“. U 2017. g. planiraju se započeti radovi na realizaciji projekta „Bosa staza“. Staza predstavlja inovativan način prezentacije prirodne baštine, kroz osjetilnu komunikaciju čovjeka i prirode.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Poticati promociju i unaprjeđenje geološke poučne staze i sudjelovati u radu radne skupine „Povjerenstvo geoparka Otok Rab“.
- Pokretanje realizacije projekta "Bosa staza".
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.19. Značajni krajobraz Lisina

Godina proglašenja: 1998.

Površina: 1434 ha

Položaj: u zapadnom dijelu općine Matulji

Lisina je značajan krški krajobraz koji se naslanja na prostrano zaštićeno područje Parka prirode Učka. Pripada brdskim predjelima planinskog lanca Ćićarije i gotovo je čitav dobro pošumljen lijepim sastojinama primorske bukove šume. Tek je na malim površinama prošaran slikovitim livadama i travnatim šumskim čistinama. Imala dugu tradiciju posjećivanja izletnika, a šumska bogatstva oduvijek su privlačila i domaće stanovništvo u planinu gdje su se tradicionalno bavili drvima, ugljenarstvom i posebno lovom na puhove.

Tijekom 2016. Javna ustanova „Priroda“ preuzeila je upravljanje značajnim krajobrazom Lisinom od PP „Učka“.

U 2017.g. vršiti će se obilazak terena i utvrđivati će se zatečeno stanje područja.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Utvrđivanje zatečenog stanja područja.
- Provoditi obilaske i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.20. Park-šuma Japlenški vrh iznad Delnice

Godina proglašenja: 1953.

Površina: 171 ha

Položaj: zapadno od grada Delnice, Grad Delnice

Japlenški vrh je bujnom šumom bukve i jele obrasio brdo visine 842 m koje se uzdiže na jugozapadnoj strani neposredno iznad Delnice. Poznato je rekreacijsko područje Delničana s mrežom pješačkih staza i skijaškom skakaonicom u podnožju. Nedaleko skakaonice nalazi se ugostiteljski objekt Lovački dom, a ispod njega i skakaonice mali ograđeni zoo-vrt. Šumoviti predio nastavlja se u stari delnički park pa je zaštićeno područje neposredno povezano s užim urbanim tkivom grada. Na južnom pobočju raste lijepa i bujna bukovojelova šuma (*Abieti-Fagetum dinaricum*) sa starim jelama.

Održavanje šumskog ekosustava od strane Hrvatskih šuma (sječa stabala koja predstavljaju opasnost za posjetitelje, vjetroizvale, sušci, otpale grane i sl.) usklađeno je tijekom 2010. godine kroz šumsko-gospodarsku osnovu s namjenom zaštićenog područja i održavanjem bioraznolikosti. Tijekom 2007. godine Javna ustanova „Priroda“ postavila je dvije obavijesne ploče za posjetitelje, a 2009. godine postavljene su poučne ploče na stazi od skakaonice prema livadi Pijaničevu. Tijekom 2008. godine započeto je trasiranje i markiranje, a u proljeće 2009. otvorena je markirana šetnica koja povezuje dvije zaštićene park-sume (Japlenški vrh i Golubinjak) sa zaštićenom špiljom Lokvarkom. U 2012. godini donacijom Euroherza uređena je i unaprijeđena postojeća biciklistička staza koja vodi kroz zaštićeno područje. U 2014. park-suma pogodjena je ledolomom, te su se u 2015. godini vršila botanička ispitivanja kako bi se pokušale ustanoviti moguće posljedice na floru ovog područja.

U 2017. godini u suradnji sa Turističkom zajedicom Delnice i Jedinicom lokalne samouprave planira se pokretanje izrade idejno-izvedbenog projekta poučne staze na odmorištu Japlenški vrh.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Pokretanje izrade idejno-izvedbenog projekta poučne staze na odmorištu Japlenški vrh u suradnji sa TZ Delnice i JLS.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.21. Park-šuma Golubinjak kod Lokava

Godina proglašenja: 1961.

Površina: 51 ha

Položaj: Na zapadnim padinama Sopačkog vrha, Općina Lokve

Oko jedan kilometar istočno od središta Lokava, podno željezničke postaje, nalazi se šumoviti predio neobične ljepote – Golubinjak. Šuma starih jela i smreka obrasta kulisu strmih rastrganih i razvedenih stijena što se zapriječila na rubu manjeg polja. Među stijenama nalaze se brojni krški fenomeni – poput Golubinje i Ledene pećine, prirodnih kamenitih vrata, vidikovca na osamljenoj stijeni i drugih. Šuma Golubinjak ima dugu tradiciju kao izletište Lokvaraca, ali zbog blizine željezničke postaje posjećuju je i izletnici s mnogo šireg područja pa je kroz labirint stijena provedena cijela mreža šetnica i šumskih puteljaka do posebno zanimljivih prirodnih detalja.

Većina atraktivnih lokacija unutar Park-sume obilježena je putokazima i označena obavijesnim pločama. Zaštićeno područje je primjereno uređeno za posjećivanje i nema naznaka o ugrožavanju njegovih prirodnih vrijednosti. U 2011. godini Ustanova je izradila edukativnu brošuru, a u 2012. godini postavila nove drvene putokaze. U 2013. godini koncesijskim odobrenjem regulirano je obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja u zaštićenom području s Komunalnim društvom „Lokvarka“ d.o.o. Lokvarka d.o.o. također, pored ulaza, ali ne unutar granica zaštićenog područja, vodi ugostiteljski objekt te naplaćuje ulaz posjetiteljima.

U 2016. godini izrađeno je idejno rješenje za projekt „Risja staza“. U 2017. godini planira se realizacija projekta „Risja staza“. Staza za posjetitelje je edukativno - didaktičkog karaktera, donosi inovativan pristup u prezentaciji uvođenjem materijala poput cortena, te načinom interpretacije sadržaja kroz interaktivno sudjelovanje posjetitelja.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Realizacija projekta „Risja staza“ (edukativno-didaktička staza)
- Provoditi nadzor nad koncesijskim odobrenjem za obavljanje gospodarske djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.22. Park-šuma Komrčar u Rabu

Godina proglašenja: 1965.

Površina: 10 ha

Položaj: na području grada Raba, Grad Rab

Naslanjajući se na zidine staroga grada Raba, proteže se prema sjeverozapadu Park-šuma Komrčar – „zeleni biser“ Raba. Park je razmjerno dobro održavan i uređen. O uređivanju Park-šume skrbi gradsko komunalno poduzeće Vrelo. U 2013. godini tiskan je i promotivni materijal za park-šumu Komrčar. Tokom 2013. godine je uslijed nepovoljnih vremenskih uvjeta (velika hladnoća i jaka bura) došlo do oštećenja šetnica unutar zaštićenog područja, rušenja stabala i stvaranja klizišta. U 2013. i 2014. godini vršila se sanacija oštećenih dijelova šetnica. Obzirom da je potrebna i daljnja sanacija šetnica i održavanje infrastrukture u narednoj godini pružati će se potpora lokalnoj zajednici pri prijavi projekata za unaprjeđenje infrastrukture. U suradnji s lokalnom zajednicom 2013. - 2015. vršeno je uklanjanje rizičnih stabala za zapadnih padina. U 2016. u suradnji s Gradom Rabom, Mjesnim odborom i Udrugom prijatelja Raba izgrađeno je multifunkcionalno vježbalište u području park šume.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Pružati potporu lokalnoj zajednici pri prijavi projekata unaprjeđenja infrastrukture.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.23. Park-šuma Čikat na otoku Lošinju

Godina proglašenja: 1992.

Površina: 236 ha

Položaj: Grad Mali Lošinj

Područje park-šume Čikat ugroženo je nizom turističkih sadržaja koji su neprimjereni namjeni park-šume sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode. U Park-šumi nalazi se nekolicina hotela, ugostiteljskih objekata i kamp. Javna ustanova „Priroda“ angažirala je vanjskog suradnika koji je do 2016.g. redovito obilazio područje, poglavito tijekom ljetnih mjeseci. O održavanju većeg dijela Park-šume brinu Hrvatske šume, a postojeće pješačke staze u suradnji s Ustanovom označava i održava poglavito TZ Grada Lošinja. Postavljene su poučne ploče o kojima treba skrbiti i redovno ih obnavljati. Tijekom 2009. godine potpisana je Sporazum o suradnji na očuvanju i održivom gospodarskom korištenju Park-šume Čikat na području Grada Malog Lošinja, a potpisnici su: Javna ustanova „Priroda“, Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja, Hrvatske šume, Uprava šuma Buzet, Šumarija Cres-Lošinj, JVP Grada Mali Lošinj i Jadranka d.d. Cilj Sporazuma je intenzivirati radove na uređenju Park-šume, a sve stranke potpisnice trebale bi dati svoj maksimalni doprinos. Rezultat formiranja radne skupine su i izrađene smjernice za buduće upravljanje Park-šumom.

U 2016. je u suradnji s Hrvatskim šumama izrađen akcijski plan obnove park-šume na malim površinama. U 2017. započeti će realizacija plana obnove park šume na eksperimentalnim plohamama.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Početak realizacije akcijskog plana obnove park-šume na malim površinama u suradnji s Hrvatskim šumama.

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.24. Park-šuma Pod Javori u Velom Lošinju

Godina proglašenja: 1993.

Površina: 39 ha

Položaj: na padini brijega iznad Velog Lošinja, Grad Mali Lošinj

Park-šuma Pod Javori obuhvaća pošumljene obronke brda Kalvarija kod Velog Lošinja na kojima je nadvojvoda Karlo Stjepan Habsburg koncem 19. stoljeća zasadio perivoj pored svog dvorca. Perivoj su projektirali bečki vrtni stručnjaci koristeći se prednostima terasastih obronaka brda Kalvarije. Visoka estetska vrijednost parkovne kompozicije sačuvala se do danas iako su mnoga nekadašnja stabla srušena u vjetroizvalama ili su se osušila. Šuma je u velikom dijelu zarašla šikarom i neprimjereno je održavana iako zaštićeno područje ljeti posjećuju brojni turisti i izletnici. O Park-šumi povremeno skrbi Lječilište Veli Lošinj i to prvenstveno za područje koje je na ulazu u Lječilište. Javna ustanova „Priroda“ do 2016.g. angažirala je vanjskog suradnika za obilazak područja. U proljeće 2007. godine u Park-šumi postavljene su obavijesne i poučne ploče te su pojedini primjeri dendroflore obilježeni botaničkim pločicama (25 pločica) čime je znatno unaprijeđena vrijednost Park-šume za posjetitelje. Tijekom 2010. godine izrađene su smjernice za buduće upravljanje područjem koje uključuje zonaciju samog područja. Na temelju navedene studije 2012. godine uređen je ulazni dio u Lječilište (financiranjem Županije), a Ustanova je financirala markiranje i čišćenje šetnica koje vode od Lječilišta prema Sv. Ivanu. U 2012. godini također je potpisana i ugovor o koncesijskom odobrenju s Lječilištem Veli Lošinj i to za djelatnost prihvata i vođenja posjetitelja. Tijekom 2017. godine nastaviti će se s suradnjom sa Lječilištem Veli Lošinj u cilju aktivnijeg korištenja područja u rekreativske svrhe te sa provođenjem obilazaka i praćenjem stanja te će se vršiti redovita obnova dotrajalih edukativnih tabela.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Surađivati s Lječilištem Veli Lošinj u cilju aktivnijeg korištenja područja u svrhe odmora i rekreacije kao i reguliranja potencijalnog obavljanja dopuštenih djelatnosti i zahvata unutar park-šume.
- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.25. Park kod dvorca u Severinu na Kupi

Godina proglašenja: 1966.

Površina: 7 ha

Položaj: na području Grada Vrbovskog (Gorski kotar)

Perivoj i stari frankopanski dvorac čine neraskidivu cjelinu, danas zaboravljenu i zapuštenu. Posebna je zanimljivost prelijepi pogled na rijeku Kupu i njenu dolinu podno dvorca. Do obala rijeke vode atraktivne šetnice od perivoja po strmim padinama kroz šumu. Ovaj zaštićeni spomenik parkovne arhitekture u vrlo je zapuštenom stanju zbog toga što su veliki niz godina bili neriješeni vlasnički odnosi, a zahtijeva temeljitu sanaciju i obnovu. Vlasničko pitanje još uvijek nije riješeno. U 2015. godini lokalna zajednica vršila je uređenje perivoja.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.

3.26. Park Angiolina u Opatiji

Godina proglašenja: 1968.

Položaj: na području Grada Opatije

Površina: 2,7 ha

Park Angiolina je bez sumnje najzanimljiviji i najatraktivniji opatijski park. Odlikuje se vrijednom dendroflorom od koje treba spomenuti kamelije, velevjetne magnolije, sekvoje, cedrove, pinije, bambuse, palme i osobito lijepo lоворove gajeve.

O parku skrbi gradsko poduzeće Parkovi d.o.o. Parkovi poslove oko održavanja uspješno obavljaju te redovito zamjenjuju dotrajalu dendrofloru novim primjercima. Javna ustanova „Priroda“ ostvarila je vrlo dobru suradnju s Parkovima d.o.o. i Gradom Opatijom, osobito kod rekonstrukcije pojedinih dijelova parka. Tijekom 2010. godine postavljene su u parku obavijesne ploče, a nad parkom je od strane Općinskog suda u Opatiji u 2011. godini izvršena zabilježba u zemljišnim knjigama. U studenom 2013. godine, Park je značajno uništen uslijed nevremena te je tijekom 2014. godine vršena sanacija šteta.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o. i Gradom Opatija.

3.27. Park Margarita u Opatiji

Godina proglašenja: 1968.

Položaj: na području Grada Opatije

Površina: 1,8 ha

Park Margarita je pored Parka Angiolina drugi po važnosti opatijski park. Odlikuje se vrijednom dendroflorom i zanimljiv je spoj prirodnih lоворovih gajeva, samoniklih stoljetnih hrastova medunaca te egzotičnih starih kalifornijskih libocedara.

O parku skrbi gradsko poduzeće Parkovi. Parkovi poslove oko održavanja uspješno obavljaju te redovito zamjenjuju dotrajalu dendrofloru novim primjercima. Dosadašnja dobra suradnja Javne ustanove „Priroda“, gradskog poduzeća Parkovi d.o.o. i Grada Opatije rezultirala je razmjerno dobrom stanjem uređenosti parka. Nad parkom je od strane Općinskog suda u Opatiji u 2011. godini izvršena zabilježba u zemljišnim knjigama. U 2012. godini započet je projekt „Endemična liburnijska flora“. U 2012. završena je prva faza projekta koja se sastojala u odabiru i uređenju lokacije, a u 2013. se izvršila sadnja endemičnog bilja. Iste je godine pripremljena i obavijesna ploča. U 2014., 2015. i 2016.g. se vršilo održavanje posađenog bilja. U 2017. godini nastaviti će se sa aktivnostima održavanja vezanim uz projekt „Endemična liburnijska flora“ u Parku.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Nastaviti aktivnosti održavanja vezane uz projekt „Endemična liburnijska flora“ u Parku.
- Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o. i Gradom Opatija.

3.28. Perivoj sv. Jakova u Opatiji

Godina proglašenja: 2010.

Položaj: na području Grada Opatije

Površina: 0,48 ha

Iako se smatralo da je 1968. godine u sklopu proglašenja zaštite nad Parkom Angiolina, proglašena i zaštitila nad Perivojem sv. Jakova, 2004. godine utvrđeno je da Perivoj nije službeno zaštićen. Slijedom navedenoga, a na zahtjev Primorsko-goranske županije, područje je Odlukom Županijske skupštine 2010. godine proglašeno zaštićenim u kategoriji spomenika parkovne arhitekture. Perivoj se nalazi u središtu Grada Opatije unutar zaštićene

kulturno-povijesne cjeline. Okružen je povijesnim građevinama, a iz Perivoja se pruža pogled na more. Perivoj je bogat biljnim vrstama, a prema popisu u njemu se nalaze 44 biljne vrste. Perivoj je prepoznatljiv i po neobaroknoj fontani iz 19. stoljeća čiji je autor kipar Hans Rathausky. O opatijskom parku skrbi gradsko poduzeće Parkovi d.o.o. U suradnji s Gradom, tijekom 2010. godine postavljene su u parku obavijesne ploče.

Godišnji program zaštite, održavanja i očuvanja zaštićenog područja u 2017. godini

- Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o. i Gradom Opatija.

4. Aktivnosti Ustanove na proglašenju novih zaštićenih područja u 2017. godini

Osim 28 zaštićenih područja o kojima u Županiji skrbi Javna ustanova „Priroda“, Prostornim planom Primorsko-goranske županije za zaštitu je predloženo još 190 područja i pojedinačnih vrijednih prirodnih lokaliteta. S obzirom da se zaštita navedenih područja najefikasnije može primjenjivati proglašenjem njihove zaštite, na razini Županije potrebno je nastaviti sa sustavnim prikupljanjem podataka o navedenim lokalitetima te sukladno prioritetima i mogućnostima pristupiti provođenju zakonskog postupka zaštite. No, brzina pokretanja i provođenja postupaka proglašenja novih zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji, ovisi prvenstveno o resornom Ministarstvu koje Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu nalaže izradu stručne podloge na temelju koje se pokreće postupak proglašenja zaštite.

Ustanova je u proteklim godinama poslala podatke prirodoslovnih istraživanja za izradu stručnih podloga za Obruč, Kostrenu, špilju Bisericu, jamu Vrtare male, međutim ove podloge nisu dovršene ili izrada stručnih podloga još uvijek nije pokrenuta.

Prije osnivanja Javne ustanove „Priroda“ zainteresirani subjekti su dostavili državnoj razini zahtjev za proširenje postojećih ornitoloških rezervata na otoku Cresu (povezivanje dvaju postojećih rezervata). Ornitoloski rezervati na otoku Cresu ustanovljeni su 1986. godine, a u cilju očuvanja najveće preostale populacije bjeloglavih supova u Hrvatskoj. Tijekom godina, utvrđeno je da je uslijed povećanja broja supova došlo do proširenja gnjezdišta i na litice istočne obale otoka Cresa koje nisu obuhvaćene granicama rezervata. Kao posljedica toga, danas se primjerice, veći broj gnijezda bjeloglavih supova nalazi izvan granica sjevernog rezervata. Upravo iz navedenih razloga, u suradnji s Ministarstvom i Hrvatskom agencijom za okoliš i prirodu pokrenut je proces izrade stručne podloge za proširenje ornitoloških rezervata na otoku Cresu. U proteklim je godinama Javna ustanova „Priroda“ surađivala sa HAOP u postupku izrade stručne podloge za creske rezervate.

Prema informacijama dostupnim iz HAOP-a, izrada stručne podloge je u završnoj fazi pa će se u slučaju njenog završetka tijekom 2017. godine tijekom 2017. godine pokrenuti daljnje aktivnosti za zakonsko proglašenje zaštite.

5. Upravljanje, monitoring i prirodoslovna istraživanja nad dijelom ekološke mreže Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije

Javna ustanova upravlja područjima ekološke mreže Natura 2000 na način propisan Zakonom o zaštiti prirode na području njene nadležnosti odnosno unutar granica županije. Na Natura 2000 područjima treba održavati postojeće stanje prirode, nastaviti s odvijanjem održivih djelatnosti, a spriječiti one djelatnosti koje će djelovati negativno na prirodu. Značajno je navesti da svrha ekološke mreže nije kreiranje prirodnih utočišta u kojima će biti isključene sve ljudske aktivnosti jer upravo očuvanje bioraznolikosti na određenim lokacijama uključenim u ekološku mrežu može zahtijevati održavanje ili poticanje ljudskih aktivnosti. No, međutim, ljudske aktivnosti moraju ostati kompatibilne sa ciljevima očuvanja prirode koja su određena za područja ekološke mreže Natura 2000.

U načinu upravljanja ekološkom mrežom u Republici Hrvatskoj, Zakonom o zaštiti prirode predlaže se model koji se primjenjuje i u drugim članicama Europske unije, a provodi se na dva načina:

- izradom planova upravljanja za područja ekološke mreže i/ili
- ugradnjom mjera očuvanja ekološke mreže NATURA 2000 većinom u sektorske upravljačke dokumente.

Planovi upravljanja nisu obvezni i jedini dokumenti kojima se provodi upravljanje ekološkom mrežom. Mjere za očuvanje ili ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta i staništa, osim planovima upravljanja, mogu se postići i uklapanjem istih u sektorske upravljačke dokumente, a izbor primjene načina provedbe ekološke mreže NATURA 2000 ovisi isključivo o državi članici i činjenici da li se za određeno područje koje je uključeno u ekološku mrežu izrađuju sektorski upravljački dokumenti.

5.1. Planovi upravljanja za područja ekološke mreže

Najčešće spominjani termin vezan za područje NATURA 2000 jest plan upravljanja. Navedeni dokument nije obvezan za donošenje, no ukoliko se krene s njegovom izradom korisno je sredstvo jer se njime:

- evidentira potrebe očuvanja postojećih staništa i vrsta zbog kojih je područje proglašeno, tako da postaje razvidno što se štiti i zašto
- analizira socijalno-gospodarski i kulturni kontekst područja, te interakcije između različitih načina korištenja zemljišta i postojećih vrsta i staništa
- obaveznim organiziranjem javnih rasprava prije usvajanja dokumenta, pruža otvoreni forum za raspravu među svim zainteresiranim skupinama te pomaže u postizanju konsenzusa o dugoročnom upravljanju područjem
- pomaže u pronalaženju praktičnih upravljačkih rješenja koja su održiva i potpuno integrirana u druge načine korištenja zemljišta i pruža osjećaj da je konačni ishod rezultat zajedničkog truda.

Izrada planova upravljanja za područja NATURA 2000 preporuča se upravo radi olakšavanja uspostave dijaloga između svih zainteresiranih strana te postizanja dogovora o pragmatičnim upravljačkim rješenjima.

Javna ustanova „Priroda“ će u 2017. godini sudjelovati u projektu izrade planova upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićenih područja u suradnji sa Ministarstvom zaštite okoliša i energetike (MZOIE), i to kroz projekt "Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000", za koji je financiranje predviđeno iz sredstava Europske unije. Pokretanje izrade plana upravljanja (utvrđen je prioritet za otok Krk, a podaci iz dosada izrađenog plana upravljanja za Košljun biti će uključeni u novi plan) ovisi o hodogramu aktivnosti koji utvrđuje MZOIE.

5.2. Sudjelovanje u postupcima utvrđivanja i provođenja mjera zaštite prirode u zaštićenim područjima i ekološkoj mreži Natura 2000

Ustanova će nastaviti sa sudjelovanjem u postupcima utvrđivanja i provođenja mjera zaštite prirode u zaštićenim područjima te područjima koji čine sastavni dio ekološke mreže Natura 2000. Sukladno zaprimljenim zahtjevima nastaviti će se i s davanjem mišljenja na prostorno-plansku dokumentaciju koja se priprema na regionalnoj ili lokalnim razinama. Određivanjem i ugrađivanjem mjera zaštite prirode osigurava se održivo korištenje prirodnih dobara na području Županije, ali se također stvaraju preduvjeti za održivu realizaciju planiranih zahvata u prostoru.

5.3. Planirane aktivnosti vezane uz upravljanje i monitoring dijela ekološke mreže Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije

Aktivnosti koje će tijekom 2016. godine Javna ustanova „Priroda“ provoditi vezano uz upravljanje i monitoring nad dijelom ekološke mreže mogu se sažeti u sljedećem:

- Provođenje prirodoslovnih istraživanja i monitoringa na lokalitetima ekološke mreže Natura 2000 na području Primorsko-goranske županije.
- Nastavak aktivnosti kontinuiranog prikupljanja podataka i nadopuna informacijskog sustava kroz aktivnosti nadzora, monitoringa te projekata i prirodoslovnih istraživanja koji će se provoditi u navedenom razdoblju.
- Stvaranje preduvjeta za buduću pripremu dokumenata upravljanja ekološkom mrežom.
- Sudjelovanje u postupcima ishođenja dozvola za zahvate u dijelu ekološke mreže.
- Izdavanje mišljenja u postupcima izrade prostorno-planske dokumentacije.
- Kontinuirano provođenje edukacijskih aktivnosti u suradnji s institucijama s državne razine, nevladinim udrugama i ostalim zainteresiranim subjektima.

Zbog vrlo velikog obuhvata ekološke mreže na području Primorsko-goranske županije te ograničenih kadrovskih i finansijskih mogućnosti, Javna ustanova „Priroda“ je prirodoslovna istraživanja i monitoring provodi samo nad određenim dijelovima ekološke mreže i dijelom svojti koji se smatraju najugroženijima. Detaljniji opis aktivnosti koje se provode slijedi u nastavku.

Temeljnim dokumentima zaštiti prirode utvrđeno je da je monitoring potrebno prioritetno provoditi za divlje svojte i stanišne tipove koji su utvrđeni kao ciljevi očuvanja za predmetno područje ekološke mreže Natura 2000, pri čemu je posebnu pažnju potrebno usmjeriti na vrste čije stanje najočitije odražava promjene u staništima drugih vrsta odnosno u stanišnim tipovima. Stoga će tijekom 2017. godine Ustanova nastaviti s praćenjem stanja (monitoringom) divljih svojti i staništa unutar dijela ekološke mreže Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji koje uključuje:

- monitoring populacije bjeloglavih supova na otocima Cresu, Krku i Prviću koja se smatra ugroženom divljom svojtom, a najvećim dijelom obitava unutar zaštićenih ornitoloških rezervata
- monitoring velikih zvijeri na dijelu područja Gorskog kotara s posebnim naglaskom na populaciju risa koja se smatra najugroženijom kroz praćenje risa koji je u 2016. godini obilježen telemetrijskom ogrlicom
- monitoring populacija vretenca jezerskog regoča
- monitoring populacije leptira apolona
- monitoring cretne vegetacije
- monitoring travnjaka na Obruču
- monitoring kornjaša
- monitoring kozonoške.

Tokom 2014 i 2015. godine nabavljene su dvije ogrlice za risa. U 2015. godini uhvaćen je jedan ris i obilježen je telemetrijskom ogrlicom, te se tako prati njegovo kretanje. U 2016. uhvaćen je i obilježen telemetrijskom ogrlicom drugi ris te se tako prati njegovo kretanje. Podaci dobiveni iz telemetrijske ogrlice (npr. informacije o području obitavanja, dinamici kretanja i navikama jedinke), upotpunjuju podatke dobivene monitoringom automatskim foto-zamkama koji djelatnici Ustanove provode već nekoliko godina. U 2016.g. fotozamkom je na području Samarskih stijena snimljen ris Goran ZIP koji je tijekom 2015.g. obilježen telemetrijskom ogrlicom. U narednoj godini planira se nastaviti s praćenjem obilježene jedinke te s aktivnostima monitoringa i naporima hvatanja još jedne jedinke kako bi se obilježila drugom telemetrijskom ogrlicom.

Tokom 2015. i 2016. vršila su se botanička i herpetološka istraživanja na dijelu nenastanjenih Kvarnerskih otoka (Oruda, Veli Laganj, Trstenik, Čutin, Orjule i Srakane). Istraživanja ovih osjetljivih i ranjivih staništa planiraju se nastaviti i u narednoj godini i to na otocima Orjule i Srakane.

Na području ekološke mreže priobalja i Gorskog kotara će se u narednog godini nastaviti i geološka istraživanja tragova ledenjaka, bitne i vrijedne geološke baštine koja je u posljednje vrijeme zbog neznanja sve više ugrožena ljudskim aktivnostima.

Na području cijele ekološke mreže u Primorsko–goranskoj županiji provoditi će se ostala istraživanja, ovisno o ugrozama i zatečenim stanjima na terenu. Ukoliko stanje na terenu bude zahtjevalo, moguće je vršiti i aktivnosti obnove infrastrukture, krajobraznog uređenja i održavanja staništa. Također, u sklopu aktivnosti predviđenih za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000, Ustanova će prikupljene podatke o postojećoj flori, fauni i krajobrazu te vršiti nadopuna postojećeg GIS sustava.

6. Projekti Javne ustanove „Priroda“

Već duži niz godina Ustanova aktivno kandidira projekte, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini.

U 2016. godini Javna ustanova „Priroda“ realizirala je i provela projekte čija je realizacija započela 2015. godine. Radi se o sljedećim projektima:

- Projekt LOKNA je prijavljen na natječaj u okviru programa Operativni program teritorijalne suradnje Slovenija – Hrvatska 2007.-2013. Trajao je od veljače 2015. godine do svibnja 2016. Cilj projekta bio je očuvanje i revitalizacija vodenih biotopa (lokve na Krku i barjanska okna u Sloveniji) kroz zajednički, prekogranični pristup vrednovanja, inventarizacije, revitalizacije i promocije vodenih biotopa. Izvještajne i finansijske aktivnosti nastaviti će se i u 2017. godini.
- Projekt „Partnership for sustainable use of common marine resources“ je prijavljen i odobren na natječaj u okviru programa Operativni program teritorijalne suradnje Transition Assistance and Institution Building Component for 2011. Projekt je započeo u rujnu 2014. i trajao je 18 mjeseci. Cilj projekta bio je očuvanje biološke raznolikosti Jadranskog mora kroz poboljšanje suradnje između organizacija civilnog društva, javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i lokalnih dionika.

U 2016. godini Javna ustanova „Priroda“ pripremala je i prijavila na različite natječaje sljedeće projekte:

- PRINA - Brendiranje prirodnog naslijeđa s ciljem unaprjeđenja turizma na prekograničnom području. Projekt je pripreman i prijavljen u suradnji partnera Javne ustanove "Priroda", Geodetskog inštituta Slovenije, Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Općine Baška, Turističke zajednice otoka Krka te Turističke zajednice Općine Baška kao pridruženog partnera na projektu. U suradnji svih partnera projekt se pripremao tijekom 2016.g. za prijavu u okviru natječaja

Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetnu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci. Cilj projekta je valorizacija prirodne baštine u funkciji održivog turizma i promocija zaštićenih područja i vrsta. Udio Javne ustanove "Priroda" 93.279,35 €.

- Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture na području značajnog krajobraza Kamačnik (I. faza). U suradnji partnera Javne ustanove "Priroda" i Grada Vrbovskog projekt je pripremljen tijekom 2016.g. za prijavu u okviru natječaja Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, Mjere M08, podmjere 8.5.2. - Uspostava poučnih staza, vidikovaca i ostale infrastrukture. Projekt se financira sa 85% sredstva iz europskih fondova i 15% iz proračuna RH. Cilj projekta je unaprijediti i oplemeniti posjetiteljsku infrastrukturu na području Kamačnik.
- Pokupski geološki put – GeoKOLPAtrail. Projekt je pripreman i prijavljen u suradnji partnera Geološki zavod Slovenije, Razvojna agencija Karlovačke županije Karla d.o.o., Hrvatski geološki institut, Prirodoslovno društvo Slovenije, Prirodoslovni muzej Rijeka, Javni zavod Krajinski park Kolpa. Projekt je prijavljen 2016.g. u okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetnu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci, a Javna ustanova "Priroda" pridruženi je partner na projektu.
- Prekogranična suradnja i ekosustavne usluge u dugoročnom očuvanju populacija velikih zvijeri u sjevernim Dinaridima - Carnivora Dinarica. Projekt je pripreman i prijavljen u suradnji partnera Univerza v Ljubljani, Zavod za gozdove Slovenije, Občina Pivka, Javna ustanova Nacionalni park Risnjak, Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet, WWF Adria - Udruga za zaštitu prirode i očuvanje biološke raznolikosti, Grad Vrbovsko, a Javna ustanova "Priroda" je pridruženi partner na projektu. Projekt je pripreman i prijavljen u 2016. godini u okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetnu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci.

Rezultati natječaja očekuju se u tijeku 2017.g.

Dva značajna projekta, čija je realizacija započela u 2014. godini, a nastaviti će se i u 2017., a dijelom se financiraju sredstvima Proračuna Primorsko-goranske županije su projekti Centar za posjetitelje Beli na otoku Cresu te projekt Centar za velike zvijeri u Staroj Sušici. Detaljnije obrazloženje o navedenim projektima slijedi u nastavku.

6.1. Centar za posjetitelje Beli

Projekt Centar za posjetitelje Beli započeo je 2014., te traje kontinuirano, a nastaviti će se i u 2017. godini. U Centru za posjetitelje u mjestu Beli na otoku Cresu planira se predstaviti prirodna i kulturno-povijesna baština otoka Cresa te poseban naglasak staviti na populaciju bjeloglavih supova i njihovo oporavilište koje djeluje u sklopu Centra. Na izdvojenoj lokaciji, na otoku Cresu, planira se i stavljanje u funkciju hranilišta za bjeloglave supove.

U protekloj godini provedeni su građevinski radovi koji su uključivali uređenje zgrade i krovišta te unutarnje uređenje donjeg kata, postavljene su instalacije u dvorištu te uređene pomoćne građevine u dvorištu Centra. U tijeku 2016. pripremljen je privremeni izložbeni postav (izložbe „Creski orli“ i „Čudesno lijepa – prirodna baština PGŽ“), te je Centar početkom srpnja 2016. otvoren za posjetitelje. Išodovane su sve potrebne dozvole te je u funkciju stavljena letnica (volijera) za oporavak bjeloglavih supova. U 2016. spašeno je 5 jedinki bjeloglavih supova te je ostvaren njihov uspješan oporavak. Predviđeno je da se u 2017. godini nastavi s provedbom građevinskih radova izgradnje tj. uređenja Centra. Tako se

planira uređenje i opremanje kata i potkrovla Centra te opremanje suvenirnice (nabava namještaja).

Projekt uređenja Centra za posjetitelje u Belom prijavljen je u rujnu 2015. godine na natječaj Ministarstva turizma i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU), a u 2016. godini su od strane Ministarstva turizma osigurana dodatna sredstva za nastavak započetih aktivnosti na uređenju izložbenog postava budućeg Centra. U 2016.g. izrađena je studija izvedivosti projekta, gdje su definirane mogućnosti razvoja aktivnosti Centra, a partneri i njihove obveze na projektu već su velikim dijelom definirane u Sporazumu o suradnji, kojeg su osim Županije i Ustanove potpisali Grad Cres, zagrebački Zoološki vrt, Prirodoslovno-matematički fakultet te udruge Biom i Tramuntana.

U 2016.g. je na izdvojenoj lokaciji uređeno hranilište za bjeloglave supove te uspostavljen video nadzor, a u 2017. godini planira se uspostava kontinuiranih aktivnosti na hranilištu.

6.2. Centar za velike zvijeri u Staroj Sušici

U cilju bolje valorizacije prirodne baštine te sa ciljem uspostave sustavnog vrednovanja i korištenja zaštićenih vrsta u promidžbi i brendiranju Gorskog kotara, tijekom 2014. godine pokrenute su aktivnosti na izgradnji Centra za velike zvijeri. Centar je zamišljen kao prostor koji bi na inovativan i zanimljiv način približio posjetiteljima specifičnosti i vrijednosti očuvanog goranskog kraja u kojem obitavaju medvjed, vuk i ris.

Kao idealna lokacija za smještaj Centra za velike zvijeri, prepoznat je kompleks Stara Sušica (Općina Ravna Gora) koji je u vlasništvu Primorsko-goranske županije. Predmetna lokacija u potpunosti zadovoljava realizaciju ove ideje s obzirom na riješene imovinsko-pravne odnose, postojeću komunalnu infrastrukturu, dobru prometnu povezanost, postojeće sadržaje u neposrednoj blizini (u sklopu kompleksa već djeluje županijski Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj) te samu atraktivnost lokacije.

Za projekt je već izrađen glavni (građevinski) projekt. Projekt je krajem 2015. godine pozitivno ocijenilo povjerenstvo FZOEU. Tijekom 2016. godine Fond je financirao izradu studije izvedivosti, projektnog zadatka (koncept projekta), projektne dokumentacije unutrašnjeg uređenja i njegovog vizualno-grafičkog identiteta te pripremu prijave na natječaj za strukturne fondove EU. Navedena dokumentacija neophodna je za kandidiranje izgradnje i opremanja Centra za sufinanciranje iz raspoloživih fondova Europske unije. Tijekom 2016. ishodovana je i građevinska dozvola za planirane radove. U 2017. g. očekuje se prijava i rezultati prijave projekta te u slučaju pozitivnog ishoda i sufinanciranje projekta iz Strukturnih fondova te početak radova na uređenju Centra.

7. Obavljanje gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima Županije i speleološkim objektima u vlasništvu Republike Hrvatske

Zakonom o zaštiti prirode u nadležnosti javnih ustanova je i davanje koncesijskih odobrenja na vrijeme do pet godina pravnim osobama i fizičkim osobama, koje su registrirane za obavljanje obrta za gospodarsko korištenje prirodnih dobara ili obavljanje druge djelatnosti na zaštićenom području.

Javna ustanova „Priroda“ je do kraja 2016. godine sklopila četiri ugovora o koncesijskom odobrenju, i to za obavljanje gospodarskih djelatnosti prihvata i vođenja posjetitelja na području špilje Lokvarka, Park-šume Golubinjak te značajnim krajobrazima Vražji prolaz i Zeleni Vir i Kamačnik.

Cilj je Ustanove da kroz dodjelu koncesijskih odobrenja nadzire obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u zaštićenom području te da ovlaštenici koncesijskih odobrenja dio ostvarenih prihoda izdvajaju za održavanje područja i infrastrukture kako bi

Ustanova raspoloživa sredstva koja se osiguravaju u Proračunu ili iz vlastitih prihoda mogla usmjeriti na druga zaštićena područja.

Tijekom 2017. godine aktivnosti će se usmjeriti i na sklapanja novih koncesijskih odobrenja s pravnim ili fizičkim osobama koje u zaštićenim područjima obavljaju turističko-ugostiteljske djelatnosti i to u Vražjem prolazu i Zelenom viru, Kamačniku i Čikatu. Realizacija navedenih aktivnosti ovisit će o pripremi pravilnika kojim se pobliže definira izdavanje koncesijskih odobrenja te spremnosti gospodarskih subjekata da dio ostvarenih prihoda usmjere u programe zaštite prirode.

Ukoliko Ministarstvo zaštite okoliša i energetike raspiše natječaj za dodjelu koncesije za prihvat i vođenje posjetitelja u špiljama Vrelo i Biserujka (koje nisu pod zaštitom), u suradnji s dosadašnjim ovlaštenicima, Ustanova će se prijaviti na natječaj.

8. Nadzor i protupožarna zaštita u zaštićenim područjima

Javna ustanova „Priroda“ ima ustrojenu Službu čuvara prirode koja obilazi i nadzire provođenje aktivnosti u zaštićenim područjima i dijelu ekološke mreže u Primorsko-goranskoj županiji. S obzirom na veliki obuhvat zaštićenih područja i ekološke mreže u Županiji, Službu čuvara prirode nije moguće organizirati na način da svakodnevno bude prisutna u područjima kojima upravlja, pa je u proteklim godinama uspostavljena kvalitetna suradnja s institucijama, zainteresiranim subjektima i stanovništvom na lokalnim razinama, što Službi čuvara prirode omogućava kvalitetniju provedbu nadzora i protupožarne zaštite.

Svake godine, do kraja mjeseca travnja, Ustanova priprema i provodi Plan motrenja, čuvanja i ophodnje zaštićenih područja, a provodi se u suradnji s Vatrogasnom zajednicom Primorsko-goranske županije, Primorsko-goranskom županijom (poglavito kroz avio-izviđanja zaštićenih područja tijekom ljetnih mjeseci) te s vatrogasnim postrojbama u jedinicama lokalne samouprave.

9. Izobrazba javnosti o prirodnim vrijednostima i promocija prirodnih vrijednosti Primorsko-goranske županije

U 2017. godini će se nastaviti s obilježavanjem prigodnih dana, poput Dana voda, Dana planeta Zemlje, Dana biološke raznolikosti, Dana zaštite okoliša i Dana planina. Aktivnosti promicanja zaštite prirode, izobrazbe i popularizacije problematike zaštite prirode, provodit će se u suradnji sa Županijom, nevladinim organizacijama, obrazovnim ustanovama i drugim zainteresiranim subjektima.

Predviđeno je da se izobrazba provoditi kontinuirano tijekom cijele godine i korištenjem raznih oblika informiranja javnosti, kroz osmišljavanje i tiskanje prigodnih plakata, pripremu edukativnih članaka u sredstvima javnog informiranja te organizacije izložbi i edukativnih radionica. U suradnji sa zainteresiranim subjektima, poput škola i nevladinih organizacija, Ustanova će neovisno o prigodnim datumima organizirati edukativna predavanja i radionice sa ciljem edukacije i senzibilizacije djece i javnosti Primorsko-goranske županije. Ustanova će se u skladu s mogućnostima, a na poziv zainteresiranih subjekata, uključivati i poticati i ostale aktivnosti vezane uz zaštitu i promicanje prirodne baštine, kao što je npr. organizacija humanitarno-ekološke akcije.

U 2016.g. pripremljeno je i retiskano izdanje knjige „Čudesno lijepa“ na hrvatskom jeziku te tiskano je izdanje na engleskom jeziku. U 2016.g. pripremljena je i tiskana brošura za samovođenje posjetitelja u kojoj će se promovirati dio prirodnih vrijednosti Gorskoga kotara, a u 2017.g. predviđeno je da se ista brošura tiska na engleskom i slovenskom jeziku.

Slijedom navedenoga, tijekom 2017. godine Ustanova namjerava provesti i poticati sljedeće aktivnosti:

- obilježavanje prigodnih dana u zaštiti prirode: izložbe, edukativne radionice, plakati, edukativni članci u sredstvima javnog informiranja-dnevnim novinama (Dan voda, Dan planeta Zemlje, Dan biološke raznolikosti, Dan zaštite okoliša i Dan planina)
- na poziv zainteresiranih subjekata (uglavnom obrazovnih institucija i turističkih zajednica) održavanje tematskih predavanja i radionica iz segmenta zaštite prirode i okoliša
- tiskanje brošure za samovođenje posjetitelja u kojoj će se promovirati dio prirodnih vrijednosti Gorskoga kotara na engleskom i slovenskom jeziku.

Sa ciljem kontinuiranog informiranja javnosti, Ustanova će sve zanimljivosti i informacije vezane uz događaje i stručni rad objavljivati na svojim web i Facebook stranicama. Zbog zastarjele platforme postajeće web stranice, u tijeku 2017. izraditi će se nova web stranica koja će udovoljavati potrebama suvremene tehnologije tj. pratiti trendove i voditi računa o pravilnom prikazu web stranica u svim preglednicima i na svim uređajima.

10. Izvori financiranja planiranih aktivnosti

Za 2017. godinu, sredstva osigurana za Javnu ustanovu „Priroda“ u Proračunu Primorsko-goranske županije iznose 3.661.466,16 kuna, od čega se iznos od 1.327.000,00 kuna usmjerava u programske aktivnosti opisane u ovom Godišnjem programu.

Dio sredstva za financiranje zaštite prirode i aktivnosti u Godišnjem programu Javna ustanova „Priroda“ osigurava i iz vlastitih prihoda koje najvećim dijelom ostvaruje od nadoknada od koncesijskih odobrenja, temeljem pružanja usluga ili iz odobrenih projekata iz nacionalnih ili međunarodnih izvora. Javna ustanova „Priroda“ u 2017. godini za programske aktivnosti planira iz vlastitih prihoda planira iznos od 414.000,00 kuna.

Slijedom navedenog, ukupni Financijski plan Javne ustanove „Priroda“, koji uključuje sredstva osigurana u proračunu i vlastite prihode za 2017. godinu iznosi 3.661.466,16 kuna, od čega se iznos od 1.741.000,00 kuna planira usmjeriti u programske aktivnosti opisane u Godišnjem programu za 2017. godinu.

11. Zaključna razmatranja

S obzirom da je Javna ustanova „Priroda“ s radom započela krajem 2006. godine te da upravlja vrlo velikim brojem područja koja su zaštićenima proglašena u posljednjih šezdesetak godina, sadašnje stanje se u svim zaštićenim prirodnim područjima ne može ocijeniti kao zadovoljavajuće. Navedeno znači da će Javna ustanova „Priroda“ uz pomoć ostalih zainteresiranih subjekata, i nadalje morati ulagati velike napore i sredstva u upravljanje zaštićenim područjima odnosno sanaciju, redovito održavanje, očuvanje, promociju te vršenje nadzora nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti i provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode u zaštićenim područjima.

Osim toga, Javna ustanova „Priroda“ upravlja i dijelom ekološke mreže na području Primorsko-goranske županije. Budući da ista obuhvaća preko stotinu lokaliteta odnosno gotovo 75% kopnene površine Primorsko-goranske županije, Ustanova u 2017. godini, uz pomoć ostalih institucija i pravnih subjekata s državne, ali i lokalnih razina, mora poticati stvaranje kvalitetne suradnje između institucija i pravnih subjekata za upravljanje Naturom 2000, u kojoj će svaki od dionika, sukladno ovlastima i mogućnostima, doprinijeti provođenju monitoringa te propisanih smjernica za zaštitu prirode u dijelu ekološke mreže.

Prioritetni zadaci i aktivnosti vezani uz korištenje i upravljanje zaštićenim područjima te dijelom ekološke u Primorsko-goranskoj županiji mogu se ukratko sažeti u sljedeće ciljeve:

1. Utvrđivanje i praćenje stanja u prirodi
2. Priprema dokumenata za upravljanje prirodnim vrijednostima
3. Osiguravanje i promicanje održivog korištenja prirodnih dobara
4. Stvaranje preduvjeta za turističku valorizaciju zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000
5. Promicanje zaštite prirode
6. Sprečavanje štetnih zahvata ljudi i poremećaja u prirodi kao posljedice tehnološkog razvoja i obavljanja raznovrsnih djelatnosti na zaštićenim i vrijednim prirodnim područjima.

U okviru svakog navedenog cilja, u 2017. godini planirane su sljedeće aktivnosti:

1. Utvrđivanje i praćenje stanja u prirodi

U zaštiti prirode na području Primorsko-goranske županije nužno je kontinuirano provoditi prirodoslovna istraživanja te određivati prioritete za provođenje mjera zaštite i revitalizacije zaštićenih područja kojima će se u potpunosti ukloniti ili barem smanjiti opasnosti od degradacije prirodnih vrijednosti. Zbog velikog broja zaštićenih područja te velikog obuhvata ekološke mreže, Ustanova će tijekom godine vršiti prirodoslovna istraživanja, obnovu i monitoring samo na dijelu područja koja su ocijenjena kao prioritetna u strateškim državnim i županijskim dokumentima.

2. Priprema dokumenata za upravljanje prirodnim vrijednostima

Ustanova u 2017. godini planira uključivanje u projekt "Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000" kojeg će koordinirati i voditi MZOIE. Kroz projekt se namjeravaju izraditi planovi upravljanja za neka od zaštićenih područja te za dio područja u ekološkoj mreži. Projekt bi se trebao financirati iz sredstava EU.

Nadležnost pri verifikaciji granica zaštićenih područja ima državna razina, pa će Ustanova nastaviti suradnju s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike (MZOIE) i Hrvatskom agencijom za okoliš i prirodu (HAOP) i uključivati se u postupke sukladno dinamici provođenja aktivnosti na državnoj razini.

3. Osiguravanje i promicanje održivog korištenja prirodnih dobara

Ustanova će sudjelovati u postupcima za proglašenje novih zaštićenih područja. Za područje Županije u HAOP-u se priprema stručna podloga za proširenje i spajanje postojećih ornitoloških rezervata na Cresu. Prema dostupnim informacijama, izrada stručne podloge je u završnoj fazi pa će se u slučaju njenog dovršetka tijekom 2017. godine pokrenuti daljnje aktivnosti za zakonsko proglašenje zaštite.

Nastavit će se i s aktivnostima nadzora nad koncesijskim odobrenjima koja su s ovlaštenicima sklopljena za obavljanje gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima. Tijekom 2017. godine aktivnosti će se usmjeriti i na sklapanja novih koncesijskih odobrenja s pravnim ili fizičkim osobama koje u zaštićenim područjima obavljaju djelatnosti. Realizacija navedenih aktivnosti ovisit će o pripremi pravilnika kojim se pobliže definira izdavanje koncesijskih odobrenja te spremnosti gospodarskih subjekata da dio ostvarenih prihoda usmjere u programe zaštite prirode. Ukoliko Ministarstvo zaštite okoliša i energetike raspiše natječaj za dodjelu koncesije za prihvat i vođenje posjetitelja u špiljama Vrelo i Biserujka, u suradnji s dosadašnjim ovlaštenicima, Ustanova će se prijaviti na natječaj.

Također, u skladu sa zaprimljenim zahtjevima, Ustanova će aktivno sudjelovati u postupcima ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, izdavanja građevinskih dozvola i dopuštenja za zahvate te ugrađivanja mjera očuvanja ekološke mreže Natura 2000 u sektorske upravljačke dokumente koje se donose za područje Primorsko-goranske županije.

Budući da je Primorsko-goranska županija izuzetno bogata biološkom raznolikošću te da se na njenom području nalaze mnogobrojne zaštićene svojte, za koje i o kojima danas ne postoje dovoljne spoznaje, značajna sredstva za upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom, valjalo bi osigurati i iz ostalih nacionalnih i međunarodnih izvora. Stoga,

Ustanova i u 2017. godini planira nastaviti s prijavom projekata na državnoj i međunarodnoj razini.

4. Stvaranje preduvjeta za turističku valorizaciju zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000

Ustanova će nastaviti suradnju s jedinicama lokalne samouprave, turističkim zajednicama te zainteresiranim udrugama i institucijama na aktivnostima održavanja i obilježavanja zaštićenih područja i područja ekološke mreže. Tijekom godine realizirat će se obnova postojećih dotrajalih poučnih ploča u zaštićenim područjima i dijelu ekološke mreže.

U suradnji sa Županijom i jedinicom lokalne samouprave, nastaviti će se i realizacija projekta „Panova staza“ (glazbeno-didaktičke staze) na području značajnog krajobraza Kamačnik. U suradnji s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja vršit će se obnova infrastrukture u Vražjem prolazu. Također planira se realizacija projekta „Risja staza“ u Golubinjaku te početak realizacije projekta „Bosa staza“ u Loparu.

Izobrazba javnosti i posjetitelja jedan je od temeljnih zadataka u sustavu zaštite prirode. Osim informiranja javnosti o radu Ustanove, putem tiskanih medija, web i Facebook stranica te izdavanjem prigodnih tiskanih materijala o zaštićenim područjima, Ustanova će organizirati izložbe, predavanja i radionice za širu javnost. Također, u suradnji sa Županijom i brojnim institucijama obilježit će se i međunarodni dani vezani uz problematiku zaštite prirode.

5. Promicanje zaštite prirode

Ustanova će kontinuirano provoditi promicanje zaštite prirode i to kroz obilježavanje prigodnih dana, poput Dana voda, Dana planeta Zemlje, Dana biološke raznolikosti, Dana zaštite okoliša i Dana planina. Aktivnosti promicanja zaštite prirode, izobrazbe i popularizacije problematike zaštite prirode, provodit će se u suradnji sa Županijom, nevladinim organizacijama, obrazovnim ustanovama i drugim zainteresiranim subjektima. Predviđeno je da se izobrazba provodi kroz osmišljavanje i tiskanje prigodnih plakata, pripremu edukativnih članaka, provedbu akcija čišćenja, uklanjanja invazivnih vrsta i održavanja staništa te organizacije izložbi i edukativnih radionica. U cilju promicanja vrijedne prirodne baštine Županije, Ustanova će u skladu s mogućnostima također pripremati znanstvene i stručne radove te sudjelovati na kongresima i konferencijama iz područja zaštite prirode. Ustanova će pružati podršku i ostalim dionicima koji samostalno provode aktivnosti promicanja prirodne baštine.

6. Sprečavanje štetnih zahvata ljudi i poremećaja u prirodi kao posljedice tehnološkog razvoja i obavljanja raznovrsnih djelatnosti na zaštićenim i vrijednim prirodnim područjima.

Ustanova će kontinuirano i sustavno provoditi nadzor i protupožarnu zaštitu nad zaštićenim područjima u Županiji i dijelom ekološke mreže, i to u skladu s raspoloživim kapacitetima, financijskim sredstvima i zatećenim stanjem na terenu. Ova aktivnost provodit će se u suradnji s nadležnom inspektoricom zaštite prirode pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, javnim vatrogasnim postrojbama, Lučkom kapetanijom Rijeka, planinarskim društvima, nevladinim organizacijama i ostalim zainteresiranim subjektima.

Prilikom provođenja zacrtanih zadataka i ciljeva, a posebno onih koji se odnose na praćenje stanja u prirodi, proglašavanje novih zaštićenih područja, usklađivanje dokumentacije o postojećim zaštićenim područjima te izradu dokumenata za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode, Ustanova će surađivati s nadležnim institucijama: Primorsko-goranskom županijom, resornim Ministarstvom, HAOP-om i ostalim državnim tijelima, poglavito onima nadležnim za šume i vode.

Zakonskom regulativom koja je na snagu stupila u 2013. godini, pred javne ustanove postavljaju se sve zahtjevniji ciljevi i zadaci, pa će u narednoj godini biti nužno jačati

administrativne kapacitete, i to poglavito kroz kontinuirano usavršavanje zaposlenika unutar svih službi Ustanove.

Prilog Godišnjem programu:

- *Tabelarni prikaz Godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji u 2017. godini koji se sastoji od sljedećih pogлавlja:*
 1. *Procjena stanja – Zaštićena područja i područja ekološke mreže u Primorsko-goranskoj županiji kojima upravlja Javna ustanova "Priroda"*
 2. *Podaci o Javnoj ustanovi "Priroda"*
 3. *Aktivnosti zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja i dijela ekološke mreže u Primorsko-goranskoj županiji kojima upravlja Javna ustanova "Priroda"*
 4. *Projekti Javne ustanove "Priroda"*
 5. *Cjenik usluga i koncesijska odobrenja*
 6. *Dodatak Godišnjem programu Javne ustanove "Priroda" - popis monitoringa*

1. Zaštićena područja i područja ekološke mreže

Poglavlje sadržava popis svih zaštićenih područja, njihove kategorije zaštite i ocjene stanja područja te popis područja Ekološke mreže u nadležnosti javne ustanove, kako bi se dobio sažet prikaz stanja područja na kojima se temelje aktivnosti upravljanja navedene u Godišnjem programu. Ocjenu stanja potrebno je napraviti u odnosu na vrijednosti zglob kojih je područje proglašeno zaštićenim, a na temelju procjene djelatnika javne ustanove.

Tablica 1.1. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

ZAŠTIĆENA PODRUČJA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI			
KATEGORIJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	NAZIV ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	OCJENA STANJA PODRUČJA*	NAPOMENA
nacionalna kategorija u kojoj je područje zaštićeno	službeni naziv područja	odabrat A, B, C, D ili E	upisati dodatne informacije kao npr. pojedinosti o trenutnoj kategoriji zaštite (da li je potrebna revizija kategorije, ukidanje zaštite i sl.), vrijednosti područja za koje ste napravili procjenu stanja (što je cilj očuvanja/upravljanja na tom području), istroženosti područja, trenutnim načinima korištenja i upravljanja i sl.
Strogi rezervat	Bijele i Samarske stijene	E	Obzirom na zatečenu infrastrukuru i veći broj staza na području strogog rezervata te činjenicu da je ovo zaštićeno područje ujedno i atraktivno planinarsko odredište, u postojićim uvjetima nije bilo moguće uspostaviti efikasan sustav kontrole ulaska posjetitelja.
Posebni rezervat - ornitološki	Glavine - Malo luka	D	Tijekom ljetnih mjeseci, turističke aktivnosti potencijalno mogu ugroziti mlade supove u gnijezdima - uzemniravanje (sidrenje brodova pod slijenama zbog ronjenja). U razdoblju 2013. i 2014. godine provodila se procjena stanja populacije bjeloglavih supova. U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovđive uz poznata gnijezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskega instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u tiskanom izdanju Pejvara. U tijeku 2016. zabilježeno je trovanje bjeloglavih supova na području otoka Krka. Slučaj je proslijeđen DORH-u, te su održani sastanci sa PU Krk i Inspekcijom zaštite prirode. JUP će u narednom razdoblju i godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.
Posebni rezervat - ornitološki	Otok Prvić	D	Iako je zamjećena prisutnost invazivne vrste pajasen, stanje je u kopnenom dijelu rezervata zadovoljavajuće. Podmorski dio rezervata ugrožen je gospodarskim aktivnostima (ribolov). U razdoblju 2013. i 2014. godine provodila se procjena populacije izleglih plića bjeloglavih supova. U 2014. uočen je problem ilegalnog sakupljanja smilja na otoku. U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovđive uz poznata gnijezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskega instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u tiskanom izdanju Pejvara. U tijeku 2016. zabilježeno je trovanje bjeloglavih supova na području otoka Krka. Slučaj je proslijeđen DORH-u, te su održani sastanci sa PU Krk i Inspekcijom zaštite prirode. JUP će u narednom razdoblju i godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.
Posebni rezervat - ornitološki	Foajiška - Pod Predošćica	D	Spajanje dvaju cresačkih rezervata u postupku (stručnu podlogu izrađuju HAOP). Turističke aktivnosti potencijalno ugrožavaju mlade supove u gnijezdima (prolasci turističkih brodova i njihovo zadržavanje podno latica). U razdoblju od 2010. do 2014. godine provodila se procjena populacije bjeloglavih supova. 2016. godine vršen je monitoring gnijezdeće populacije. U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovđive uz poznata gnijezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskega instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u tiskanom izdanju Pejvara. U tijeku 2016. zabilježeno je trovanje bjeloglavih supova na području otoka Krka. Slučaj je proslijeđen DORH-u, te su održani sastanci sa PU Krk i Inspekcijom zaštite prirode. JUP će u narednom razdoblju i godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.
Posebni rezervat - ornitološki	Mali bok - Koromačna	D	Spajanje dvaju cresačkih rezervata u postupku (stručnu podlogu izrađuju HAOP). Turističke aktivnosti ugrožavaju mlade supove u gnijezdima (prolasci turističkih brodova i njihovo zadržavanje podno latica). U razdoblju od 2010. do 2014. godine provodila se procjena populacije bjeloglavih supova. 2015. godine vršen je monitoring gnijezdeće populacije. U 2016.g. temeljem zahtjeva JUP evidentiran je režim plovđive uz poznata gnijezdilišta bjeloglavih supova u Glasilu hrvatskog hidrografskega instituta (Oglas za pomorce) te će isto biti ažurirano u tiskanom izdanju Pejvara. U tijeku 2016. zabilježeno je trovanje bjeloglavih supova na području otoka Krka. Slučaj je proslijeđen DORH-u, te su održani sastanci sa PU Krk i Inspekcijom zaštite prirode. JUP će u narednom razdoblju i godini pojačati aktivnosti obavješćivanja i upozorenja javnosti o štetnim posljedicama korištenja otrova te zakonskoj odgovornosti pojedinca.
Posebni rezervat šumske vegetacije	Dundo	E	Cijeli rezervat je u crkvenom vlasništvu kao privalna šuma.
Posebni rezervat šumske vegetacije	Debeli Lipa - Velika Rebar	E	Posebni rezervat nalazi se u šumsko-gospodarskoj osnovi kao šuma posebne namjene, ali su u delničkom dijelu vršeni radovi sječe pa je 2006. godine predloženo nadležnim tijelima da se granica revidira.
Posebni rezervat šumske vegetacije	Glavolok	E	Tokom 2015. godine provodila su se botanička istraživanja u rezervatu. Područje je u zadovoljavajućem stanju.
Posebni rezervat šumske vegetacije	Košljun	E	Zbog utjecaja posolice došlo je do sušenja pojedinih stabala na sjevernoj strani otoka. U tijeku su aktivnosti obnova i zaštite šume. Godine 2007. izrađena je analiza stanja sa smjernicama za budući razvoj. U 2015. i 2016. izrađen je prijedlog plana upravljanja no nije se krenulo u proceduru donošenja plana, već će materijal biti uvršten u objedinjeni plan upravljanja za područje otoka Krka (sukladno dogovorima sa MZOIP), a što će biti dio projekta izrade planova upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićenih područja u suradnji sa MZOIP.

Park - šuma	Japanski vrh	D	Zbog ledoloma je početkom 2014. došlo do velike devastacije krošnja, pa postoji mogućnost da se izmjeni i sastav flore. Također su zbog sanacije štete od ledoloma, djelomično devastirani šumske putovi, u 2015. godini su provođena bolarička istraživanja kako bi se determinirao utjecaj ledoloma na floru. U 2016. nastavljena su istraživanja flore na istom području. U sklopu park-šume nalazi se i građevinsko područje zbog čega je u tom dijelu zaštićeno područje izgubilo svoja obilježja. Potrebno je revidirati granice područja.
Park - šuma	Golubinjak	E	Područje pogodeno ledolomom početkom 2014. Srušena stabla su zbog konfiguracije terena i nepristupačnosti ostavljena u šumi, no navedena činjenica pozitivno utječe na bioraznolikost i vrijednost područja (zbog brojnih vrsta koje obilavaju na trulom drvetu). Izданo koncesijsko odobrenje za prihvat posjetitelja. Započeta je realizacija edukativno-turističke staze "Risja staza" (izrađeno idejno rješenje), provedena je sanitarna sječa osušenih stabala (uzrokovano polkornjakom) i održavane su slaze.

Park - šuma	Komčar	D	Potrebna sanacija klizišta na jugozapadnim padinama, 2013. i 2014. provedeno je unapređenje infrastrukture (opravak dijela šetnica). U suradnji s lokalnom zajednicom 2013. - 2015. vršeno je uklanjanje rizičnih stabala za zapadnih padina. U 2016. postavljene su sprave vježbalište na otvorenom unutar park šume kako bi se unaprijedile rekreativne aktivnosti unutar park šume.
Park - šuma	Čikat	D	Zbog starosti pojedinih stabla i nedovoljnih aktivnosti krajobraznog održavanja u proteklim desetljećima, u području treba izvršiti zahvate obnove šume na manjim površinama, 50% područja nalazi se u šumsko-gospodarskoj osnovi, dok su ostalih 50% privatne đestice. U području se nalazi vrlo velik broj smještajnih jedinica (hoteli i kamp). Godine 2010. izrađena je studija sa analizom stanja i smjernicama za budući razvoj područja. Sa Hrvatskim šumama je dogovoren projekt podmladivanja na pilotnom području, koji će krenuti u realizaciju 2017.g. Potrebna je revizija granica područja park šume.
Park - šuma	Pod Javori	C	Zbog starosti pojedinih stabla i nedovoljnih aktivnosti krajobraznog održavanja u proteklim desetljećima, u području treba izvršiti zahvate podmladivanja vegetacije i krajobraznog uređenja. Godine 2009. izrađena je studija sa analizom stanja i smjernicama za budući razvoj područja.
Značajni krajobraz	Kamačnik	E	Područje je počeljkom 2014. pogodeno ledolomom. Do početka ljeta je izvršena sanacija, pa su postojeće slaze u zadovoljavajućem stanju. U koritu potoka se još uvijek nalazi velik broj porušenih stabala. Izdano koncesijsko odobrenje za prihvat posjetitelja. U projektu 2016.g. djelomično je obnovljena slaza za posjetitelje, te je započeo i djelomično realiziran projekt "Panova staza".
Značajni krajobraz	Lopar	D	Temeljni fenomen (peščane piramide) djelomično je ugrožen utjecajem atmosferila (erozija, kiša, vjetar i sl.) i zašumljavanjem. Godine 2011. izrađena studija sa analizom stanja i smjernicama za budući razvoj. U 2013. i 2014. godini obnavljana je infrastruktura u području. U 2016. godini izrađeno je Idejno rješenje za projekt "Bosa staza", a u 2017. planira se početak realizacije.
Značajni krajobraz	Petebovac		Ukinula zaštitu u 2016. godini.
Značajni krajobraz	Lisina		Lisina je značajan krški krajobraz koji se naslanja na prostrano zaštićeno područje Parka prirode Učka. Pripada brdskim predjelima planinskog lanca Čićarije i gotovo je čitav dobro pošumljen lijepim sastojinama primorske bukove šume. Tek je na malim površinama prošaran slikovitim livadama i travnatim šumskim čistinama. Ima dugu tradiciju posjećivanja izletnika, a šumska bogatstva oduvijek su privlačila i domaće stanovništvo u planinu gdje su se tradicionalno bavili drvima, uglenarsvom i posebno lovom na puheve. Tijekom 2016. Javna ustanova "Priroda" preuzeala je upravljanje značajnim krajobrazom Lisinom od PP „Učka“. U 2017.g. vršiti će se obilazak terena i utvrđivali će se zaštećeno stanje područja.
Značajni krajobraz	Vražji prolaz i Zeleni vir	E/D	Područje je u zadovoljavajućem stanju, ali se zbog ulječaja vode i atmosferila kontinuirano mora vršiti obnova infrastrukture. Izdano koncesijsko odobrenje za prihvat posjetitelja. Godine 2012. djelom obnovljena infrastruktura za prihvat posjetitelja. 2015. izrađena je Studija analize stanja te budućeg razvoja i obnove zaštićenog područja. U projektu 2016. godine sanirani su djelovi odrona na stazi za posjetitelje. Također su sanirani dijelovi infrastrukture na šetnicama i prilaz Muževoj hižici.
Spomenik prirode	Špilja Lokvarka	E	Područje je u zadovoljavajućem stanju. Obnova postojeće infrastrukture je u špilji vršena u nekoliko navrata. Golovo potpuna obnova turističke infrastrukture i rasvjete završena je 2012. godine. Određen je prihvatni kapacitet i provedena su sveobuhvatna istraživanja o prirodoslovnim vrijednostima. Od 2010. se kontinuirano vrši monitoring kriptoklimatskih uvjeta. U 2015. snimljen je edukativni film o elazama nedostupnim posjetiteljima. U 2017. planira se obnova dijela dotrajele infrastrukture.
Spomenik prirode	Ponor Golovž	C	Područje je ugroženo izljevom kanalizacije u ponor.
Spomenik prirode	Zametska pećina	D	Najveća vrijednost ovog područja je njegov smještaj na gradskom području Rijeke. Predstavlja potencijal poglavito u segmentu edukacije. Postojeća infrastruktura u pećini je derulna i ima smeća poglavito u ulaznom dijelu. Pećina nije otvorena za posjetitelje. U 2015. godini izrađen je Ekočki elaborat Zametske pećine te se provodi suradnja s Gradom Rijeka da se špilja turistički valorizira u budućnosti za prihvat i edukaciju.
Spomenik prirode	Stara liša u Međedima	D	Uočeno je glijivočno oboljenje debla. Potrebno je kontinuirano pratiti stanje.
Spomenik prirode	Stari hrast u Svetom Petru	D	Godine 2007. provedena sanacija stabla, kontinuirano se prati stanje hrasta.
Spomenik prirode	Stari hrastovi u Gajljanovom dolcu	D	Uočeno sušenje jednog hrasta. Potrebno je kontinuirano pratiti stanje.
Spomenik parkovne arhitekture	Perivoj uz dvorac u Ševerinu na Kupi	C/D	Perivoj je u zapuštenom stanju zbog nerješenih vlasničkih odosa. Potrebna je obnova biljnog fonda ili ukidanje zaštite. U 2015. godini lokalna zajednica vršila je uređenje perivoja. U 2016. izvršen obilazak perivoja i uočena je veća zapuštenost (sušenje pojedinih stabala, napad šimširovog moljca i sl.). Potrebno je pratiti stanje.
Spomenik parkovne arhitekture	Park Angiolina	E	Perivoj u zadovoljavajućem stanju. Kontinuirano održavanje od strane poduzeća Parkovi d.o.o.
Spomenik parkovne arhitekture	Park Margarita	E	Perivoj u zadovoljavajućem stanju. Kontinuirano održavanje od strane poduzeća Parkovi d.o.o. Od 2012. se provodi projekt obogaćivanja parka endemičnom liburnijskom florom, no praćenjem je uočeno kontinuirano otidavanje sadnica.
Spomenik parkovne arhitekture	Perivoj sv. Jakova	E	Perivoj u zadovoljavajućem stanju. Kontinuirano održavanje od strane poduzeća Parkovi d.o.o.

*OCJENA STANJA PODRUČJA:

A - nepoznat status

B - područje je nepovratno izgubilo vrijednosti ili su vrijednosti i dalje prisutne, no nemaju značaj za zaštitu prirode (npr. različiti kulturno-povjesni spomenici, kupališne zone i sl.)

C - degradirano područje (potrebna je revitalizacija)

D - ugroženo područje (potrebna je promjena načina korištenja i/ili poduzimanje dodatnih mjera zaštite)

E - zadovoljavajuće (načini korištenja i upravljanja područjem su odgovarajući)

Tablica 1.2. PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI

ŠIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA	NAPOMENA
upisati NATURA 2000 kod područja	službeni naziv područja	upisati ukoliko se područje EM podudara s nekim zaštićenim područjem i u kojoj mjeri; upisati postoji li relevantno istraživanje o stanju područja
HR1000019	Gorski kolar i sjeverna Lika	Preklapa se s velikim brojem zaštićenih područja u Gorskem kotaru. Na navedenom su području konlinuirano provođena istraživanja risa (i ostalih velikih zvijeri), dijela lokava i speleoloških objekata, te su u okviru inventarizacije vidikovaca u Gorskem Kotaru prikupljeni podaci o flori područja.
HR1000033	Kvarnerski otoci	Preklapa se sa gotovo svim otočnim zaštićenim područjima. Do sada je na navedenom području redovito na godišnjoj razini provođeno praćenje broja izvaljenih ptica populacije bjelogavog supa, za tim je vršeno prstenovanje ptica na jezeru Jezero (otok Krk) te prstenovanje vranaca na nenaslanjenim kvarnerskim otočima. Vršeno je i istraživanje dijela lokava na otoku Krku, u 2015. izvršeno je prvo botaničko i herpetološko istraživanje nenaslanjenih otočića. Obradeni su otocići Oruda, Velik Laganj, Trstenik i Čulin. U 2014. i 2015. uočen je problem ilegalnog sakupljanja smilja poglavito na Krku i Cresu, 2016. nastavljena su botanička istraživanja malih nenaslanjenih otočića.
HR2000034	Gotovž	U potpunosti se preklapa sa spomenikom prirode Gotovž. Područje je ugroženo izljevom kanalizacije.
HR2000051	Jama nad Zaslen	
HR2000106	Ponor Ponikve II	
HR2000110	Pustinja špilja	
HR2000131	Škrbaci špilja	
HR2000146	Velika špilja u Permanima	
HR2000149	Špilja kod Stare Sušice	
HR2000180	Vlaška peć	
HR2000200	Zagorska peć kod Novog Vinodolskog	Unatoč provedenoj akciji čišćenja, zbog bilbine prometnice, u jami se nalazi poveća količina smeća.
HR2000642	Kupa	
HR2000643	Obruč	Uočena ugroza travnjaka zbog off road vožnje. Vršena su speleološka istraživanja (2010./11.), izvršeno je istraživanje herpetofaune i faune leptira (2010.), kontinuirano istraživanje putem foto-zamki pojavnosti risa i ostalih velikih zvijeri (od 2009. na dalje), izrađen elaborat za potrebe proglašenja regionalnog parka Obruč (2012.), pokrenuta su glaciološka istraživanja šireg područja (2014.). U 2016. pokrenuta su istraživanja roda Satureja (za šire područje).
HR2000645	Bjelolasica	
HR2000658	Rječina	U području se od 2014. provode radovi na uređenju korita, Izvršen je zajednički obilazak sa Hrvatskim vodama i planiran je daljni obilazak Rječine i sliva. Od 2015. provode se istraživanja geoloških glacijalnih ostataka.
HR2000659	Trstenik	Počevši od 2008. godine redovito se provodi godišnji monitoring creta. Područje je ugroženo prirodnim procesima zarastanja. Godine 2010./11. izvršeno su herpetološka istraživanja, 2011. izvršeno je istraživanje danjih leptira, a 2014. su započeta glaciološka istraživanja šireg područja.
HR2000667	Medvjeda špilja	
HR2000707	Gornje Jelenje prema Platku	Uočena sukcesija travnjaka. Godine 2014. započeta su glaciološka istraživanja šireg područja te istraživanja travnjaka.
HR2000755	Hajdova hiža	
HR2000759	Vela špilja u Krugu	
HR2000782	Rečice	Djelomično je ugroženo cretno stanište zbog pojačane erozije tla koja je nastala izvlačenjem trupaca i formiranjem pomoćnog slovarišta.
HR2000854	Pleteno Iznad N.Vinodolskog	
HR2000856	Padine Velog vrha iznad Tomišine drage	Turistička staza trasirana je kroz stanište velebitske degenije.
HR2000888	Otok Susak	
HR2000891	Jezero "Jezero" kod Njivica na Krku	Od 2009. se svake godine provodi prstenovanje plica. U razdoblju od 2011. do 2012. godine izvršeno istraživanje i vrednovanje flore i vegetacije, preliminarna analiza istraživanja šišmisa, istraživanje i vrednovanje ugroženih vrsta vodozemaca i gmazova, istraživanje ihtiološke raznolikosti i ocjene stanja zajednice riba, a provedeno je istraživanje i vrednovanje ugroženih vrsta vrelenaca (Odonata). Do 2016. provoden je ornitološki prstenovački kamp.
HR2000893	Jezero Ponikve na Krku	2014. godine započet je monitoring jezerskog regoča.
HR2000898	Šuma crnike na Grguru	Šuma je u degradiranom stanju.
HR2001025	Matić poljana	Područje je dijelom ugroženo sukcesijom.
HR2001035	Otočić Zabodarski	
HR2001036	Otočić V. Osir	
HR2001041	Gurmance	Godine 2011. vršeno istraživanje faune danjih leptira, a 2012. izvršeno je sveobuhvatno florističko istraživanje.
HR2001042	Lič polje	U 2014. godine izrađena je analiza i valorizacija staništa grijebčenja kosca (Crex crex).
HR2001148	Dazdaland jama	
HR2001149	Velika jama	

HR2001150	Izvor Gerovčice	
HR2001153	Stupina jama	Dana 17.10.2014. članovi SO Velebit su dojavili da su u sklopu svojih istraživanja u jami pronašli veliku kolicinu smeća, smeće je u prethodnim godinama već u nekoliko navrata izvlačeno iz jame. U suradnji s Upravom za inspekcijske poslove pokrenut je postupak za sanaciju i u 2015. godini napravljen je plan sanacije.
HR2001158	Izvor Kamačnik	Područje se nalazi unutar značajnog krajobrazu Kamačnik. 2016.g probijena je nova staza za posjetitelje od doma do kanjona. U 2016. HYLA je obavila speleororička istraživanja izvora u okviru projekta KARST.
HR2001227	Potok Gerovčica	
HR2001246	Izvor u Medveđi	
HR2001257	Potok Mala Belica	
HR2001275	Vrbinik	
HR2001282	Dio Kupe	
HR2001299	Bijele i Samarske stijene	Područje se preklapa sa strogim rezervatom Bijele i Samarske stijene
HR2001300	Zebar	
HR2001302	Krmotsko	
HR2001333	Kupa kod Severina	
HR2001345	Vražji prolaz i Zeleni vir	Područje se preklapa sa značajnim krajobrazom Vražji prolaz i Zeleni vir.
HR2001351	Područje oko Kupice	
HR2001353	Lokve-Slenger-Fužine	2008. istraživanjo područje creta u Sungerskom lugu. Iste godine provedena je revitalizacija područja
HR2001357	Otok Krk	Za procjenu ugroza, potrebna je izrada detaljnije karte staništa. Godine 2013. provedeno je istraživanje lokava Krka kroz istraživanje faune vrelenaca (Odonata). 2015. i 2016. kroz projekt LOKNA vršena su prirodoslovna istraživanja krških lokvi na području Grada Krka (vrelenaca, šišmiši, herpetofauna, ptice i flora), te je izvršeno popisivanje lokvi na čitavom otoku i izrađena on-line baza podataka.
HR2001358	Otok Cres	Za procjenu ugroza, potrebna je izrada detaljnije karte staništa. Godine 2010. provedena je inventarizacija krajobrazu i staništa na području Punta križa. 2015. provedena su istraživanja mogućnosti lociranja got. igrališta "Matalda" na području poluotoka Punta Križa. Izrađena su dva separata, "Staništa i vegetacija" i "Flora".
HR2001359	Otok Rab	Za procjenu ugroza, potrebna je izrada detaljnije karte staništa. U sklopu projekta Geopark Rab provode se geološka istraživanja.
HR2001380	Vele i Malo Štrakane - Kopno	Započeta su botanička istraživanja otoka.
HR2001413	Šume kod Skradia	
HR2001417	Velika Belica	
HR2001419	Otok Dolin - J	Zabilježeno širenje borove šume sa sjevernog dijela prema južnom dijelu otoka. Provodi se monitoring gnežđenja populacije b
HR2001430	Golubinjak	Područje se preklapa sa zaštićenom park-šumom.
HR2001431	Lividraga	
HR2001433	Bjeljevina	
HR2001435	Sluježnica pod Lisirom	
HR2001436	Sokina jama	
HR2001437	Špilja 2 kraj poljaka Zala	
HR2001438	Jama kod šumarske kuće	
HR2001439	Jama kod lugarnice	
HR2001441	Bezdan pod Vučjakom	
HR2001447	Bakar - Meja	Stanište je ugroženo sukcesijom. Obavljen je monitoring kozonoške, a monitoring će se obavljati u narednim godinama.
HR2001508	Prva Bržičeva jama	
HR3000002	Plomin - Moščenička draga	U razdoblju 2013/14. provedena su istraživanja koraličena (MedMPAnet projekt).
HR3000004	Cres - r l Grola - Merag	U razdoblju 2013/14. provedena su istraživanja koraličena (MedMPAnet projekt).
HR3000005	Cres - r l Pernat - uvala Tiha	Od 2013. godine prati se stanje populacije sredozemne medvjedice.
HR3000007	Cres - r l Suha - r l Meli	
HR3000008	Lošinj - Vela i Mala draga	
HR3000009	Lošinj - uvala Sunfarni	
HR3000010	Lošinj - uvala Krvica	
HR3000011	Lošinj - uvala Balvanida	
HR3000012	Lošinj - uvala Pijeska	U razdoblju 2013/14. provedena su istraživanja positionije (MedMPAnet projekt).
HR3000014	Ilovik i sv. Petar	
HR3000015	V. i M. Štrakane	
HR3000016	Podmorje Plavnika i Kormata	Godine 2007./08. provedeno je prikupljanje, analiza i vrednovanje podataka o krškim pojавama u podmorju. U razdoblju 2013/14. provedeno je testiranje monitoring protokola za praćenje koraličena (MedMPAnet projekt).
HR3000017	Podmorje otoka Suska	U razdoblju 2013/14. provedena je u sklopu projekta MedMPAnet kartiranje morskih vrsta i staništa.
HR3000018	Podmorje otoka Unije	U razdoblju 2013./14. provedena su istraživanja: kartiranje morskih vrsta i staništa i testiranje monitoring protokola za positioniju (MedMPAnet projekt).
HR3000020	Mala i Vela luka na poluotoku Sokol, Krk	U razdoblju 2013/14. provedeno je testiranje monitoring protokola za praćenje koraličena (MedMPAnet projekt).

HR3000021	Podmorje oloka Prvić	Godine 2007./08. provedeno je prikupljanje, analiza i vrednovanje podataka o krškim pojavama u podmorju. 2013.g. izvršena istraživanja pojava u moru na području rta Njivice. U razdoblju 2013./14. provedena su u sklopu projekta MedMPAnet sljedeća istraživanja: kartiranje morskih vrsta i staništa, testiranje monitoring protokola za praćenje koraligena i livada posidonije, socio-ekonomski studiji lokalnog ribarstva; istraživanje, procjene i praćenja stanja priobalnih ribolovnih resursa te izrada studije ribolovnih resursa.
HR3000022	Podmorje oloka Grgur i Goli	Godine 2007./08. provedeno je prikupljanje, analiza i vrednovanje podataka o krškim pojavama u podmorju. Godine 2014. provodena su istraživanja u sklopu projekta MedMPAnet: kartiranje morskih vrsta i staništa, socio-ekonomski studiji lokalnog ribarskog, istraživanje, procjene i praćenje stanja priobalnih ribolovnih resursa te izrada studije ribolovnih resursa.
HR3000024	Supetarska draga na Rabu	
HR3000025	Zaljev Kampor na Rabu	
HR3000027	Podmorje Trstenika	
HR3000028	I. strana V. i M. Orjula	
HR3000029	Obala između rta Šilo i Vodoloč	
HR3000030	M.Draga - Žrnovnica	
HR3000161	Cres - Lošinj	Od 2010. se kontinuirano provodi monitoring dobrih dupina. U razdoblju 2013./14. provedena je u sklopu projekta MedMPAnet testiranje monitoring protokola za praćenje koraligena i livada posidonije. U 2015. godini provodila su se dva projekata s Institutom Plavi svijet: Monitoring dobrih dupina u Natura 2000 područjima u Primorsko-goranskoj županiji i Partnerstvo za održivo korištenje morskih resursa. U suradnji sa PMF-om od 2012. kontinuirano se provodi projekt praćenja temperature mora u podmorju oloka Čulina. Projekt je dio šireg programa TMEDNet.
HR3000198	Medvjeda pećina kod uvale Lučica (Lošinj)	
HR3000247	Špilja podno Kostrijna (Vrbnička špilja)	
HR3000415	Uvale Jaz; Soline i Sulinj na Krku	2014. godine izrađena je studija o prirodoslovnim vrijednostima uvale Soline.
HR3000417	Zaljev Sv. Eufemije na Rabu	
HR3000446	Medvjeda špilja (morska)	
HR3000452	Krk - od rta Negrli do uvale Zaglav	
HR3000453	Krk - od uvale Zaglav do Crikvenog rta	U razdoblju 2013./14. provedena su u sklopu projekta MedMPAnet sljedeća istraživanja: testiranje monitoring protokola za livade posidonije.
HR3000454	Krk - od Crikvenog rta do rta Sv. Nikole	
HR3000465	Podmorje istočne obale oloka Krka	Provodena su istraživanja staništa posidonije 2010./11.
HR3000467	Podmorje Kostrene	2007. godine izrađena je studija o prirodoslovnim vrijednostima podmora Kostrena (kao podloga za proglašenje zaštite). Tijekom obilaska uočena pojava antropizacije kod morskih pica.
HR3000468	Podmorje poluotoka Lopar - Rab	Graniči s zaštićenim krajobrazom Lopar.
HR3000472	Podmorje oko rta Čuf na Krku	Godine 2014. izrađena Studija o prirodnim vrijednostima obalnog pojasa poluotok Čuf - Njivice, otok Krk.
HR4000029	Zaljev Soline - otok Krk	Godine 2014. izrađena je Studija "Lječilište Meline" u zaljevu Soline, otok Krk: prirodne vrijednosti Solina i mogućnosti realizacije lječilišta.
HR4000031	Otok Žeča	Godine 2012. izvršeno prsljenovanje galebova (na otočiću Pregaznik).
HR5000019	Gorski kolar i sjeverna Like	Preklapa se sa većinom zaštićenih područja u Gorskem kotaru. Istraživanja koja su provedena na navedenom području su sljedeća: monitoring velikih zvijeri (praćenje pojavnosti risa pulem foto-zamki 2012./13./14. Godine 2012. provedeno je istraživanje dijela lokvi na području Gorskog kolara kroz istraživanje faune vretenaca (Odonata). Godine 2014. kupljena je jedna, a 2015. druga ogrlica za risa. U 2015. je jedan ris i obilježen telemetrijskom ogrlicom i kontinuirano se prati njegovo kretanje. U 2016. prestalo je praćenje iste jedinke te je obilježena druga jedinka za koju se vršiti kontinuirano praćenje godinu dana. Godine 2012. istražena je flora doline Kupe, vegetacijski profili u dolini Kupe i važne, endemične i rijetke biljke u gornjem dijelu doline Kupe. Izrađena je studija o staništima medvjeda. U tijeku vršenja monitoringa Natura 2000 vrste, leptira apolona, na području Drivenika uočeno je par jedinki vrste. 2016.g. u okviru projekta inventarizacije vidikovaca, prikupljeni su podaci o flori i fauni staništa.
Napomena: Područje čitave Primorsko-goranske županije		Godine 2011. provedena je determinacija svih speleoloških objekata u NEM u PGŽ. Istie godine, za potrebe izrade novog Prostornog plana PGŽ JU Priroda je izradila studiju o prirodnim osobitostima flore, faune i vegetacije PGŽ. Godine 2012./13. provedena su na području Vinodolskih strmaca istraživanja ornitofaune i vegetacije. Od 2012. do 2013. provedeno je mjerjenje radioaktivnog plina radon u špiljama Vrelo i Biseruška. U 2013./14. izrađena je detaljna krajobrazna studija za područje PGŽ. U 2015. i 2016. je na području cijele Županije vršen monitoring kornjaša.

2. Podaci o javnoj ustanovi

U tablici 2.1. potrebno je navesti podatke o postojećim planskim dokumentima i općim aktima javne ustanove (npr. Statut javne ustanove, Plan upravljanja, Odluka o mjerama zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja zaštićenog područja i sl.). Dokumente navesti prema godini usvajanja, počevši s najnovijima.

U tablici 2.2. navesti podatke vezane uz kadrovske kapacitete JU, a u tablici 2.3. podatke o materijalnim resursima JU.

Tablica 2.1. PLANSKI DOKUMENTI I OPĆI AKTI

NAZIV DOKUMENTA	USKLAĐENOST SA ZZP (NN 80/13)	REFERENCA	GODINA PLANIRANE REVIZIJE	NAPOMENA
	<i>odabrati jednu od ponuđenih tvrdnji</i>	<i>godina donošenja; naziv i broj javnog glasila i/ili web stranica na kojoj je dostupan</i>		
Odluka o osnivanju Javne ustanove „Priroda“	da	2013. Službene novine Primorsko-goranske županije broj 42/13, dostupno na www.pgz.hr i www.ju-priroda.hr	ovisno o promjeni ZZP	
Statut Javne ustanove „Priroda“	da	KLASA: 023-01/14-01/01, URBROJ: 2170-52-01/1-14-119, dostupno na www.ju-priroda.hr	ovisno o promjeni ZZP	
Pravilnik o unutarnjem redu u posebnom rezervatu šumske vegetacije Košljun	Nije usklađen sa ZZP 80/13, ali prema članku 247. važećeg Zakona, Pravilnik važi do stupanja na snagu pravilnika iz članka 142. stavak 1. ZZP.	Službene novine Primorsko-goranske županije broj 1/10, dostupno na www.pgz.hr i www.ju-priroda.hr	po donošenju novog pravilnika, sukladno članku 142. ZZP (NN 80/13)	
<Dodati redove po potrebi>				

Tablica 2.2. USTROJ JAVNE USTANOVE I DJELATNICI

POSTOJEĆI DJELATNICI				
RADNO MJESTO	SLUŽBA	ZVANJE	TIP UGOVORA	NAPOMENA
			<i>odabrati jednu od ponuđenih tvrdnji</i>	<i>ako smatrate potrebnim</i>
Ravnateljica	Ured ravnatelja	dipl. oec, mr.sc.	Na određeno, puno radno vrijeme	mandat od 4 godine (2014.-2018.)
Viši stručni referent za ekonomski poslove	Ured ravnatelja	oec.	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Savjetnik - biolog	Stručna služba	dipl. ing. biologije, mr.sc.	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Stručni suradnik - biolog	Stručna služba	dipl. ing. biologije	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Stručni suradnik - biolog	Stručna služba	mag. oecol. et. prot. nat.	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Savjetnik za upravljanje projektima i održivu valorizaciju prirodne baštine	Ured ravnatelja	dipl.ing.pom.prom.	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Čuvar prirode - savjetnik	Služba čuvara prirode	dipl. ing. šumarstva	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
Čuvar prirode - stručni suradnik	Služba čuvara prirode	prof. biologije	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
<Dodati redove po potrebi>				

POTREBE ZA NOVIM DJELATNICIMA				
RADNO MJESTO	SLUŽBA	ZVANJE	TIP UGOVORA	NAPOMENA
			<i>odabrati jednu od ponuđenih tvrdnji</i>	<i>ako smatrate potrebnim</i>
<Dodati redove po potrebi>				

Tablica 2.3. MATERIJALNI RESURSI

NEKRETNINE				
NAZIV	POVRŠINA	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
			<i>odabrati jednu od ponuđenih tvrdnji</i>	<i>ako smatrate potrebnim</i>
Uredske prostorije, Grivica 4, Rijeka	145 m ²	uredski rad	Unajmljena nekretnina	zgrada u vlasništvu Grada Rijeke, zakup
Područna osnovna škola u mjestu Beli na otoku Cresu - u zakupu za potrebe Centra za posjetitelje Beli	Zgrada površine cca 300 m ² i okućnica površine 1600 m ²	Realizacija projekta osnivanja i uređenja Centra za posjetitelje Beli koji će obuhvaćati izložbeno-edukacijske prostore na prizemlju (supovi, etnografska baština) odnosno smještajni prostor za volontere i studente na prvom katu. U sklopu realizacije Centra biti će izgrađena je već voljera za budući prihvat spašenih supova (oporavilište), kao i Planira se formirati i hranilište za supove na izdvojenoj lokaciji.	Unajmljena nekretnina	zgrada i dvorište u vlasništvu Osnovne škole "Frane Petrića" iz Cresa, Zakup JU "Priroda" na 15 godina
Nekretnina u Staroj Sušici - u zakupu za potrebe Posjetiteljskog centra za velike zvijeri	Zgrada površine 171 m ² , i okućnica površine 200 m ²	Realizacija projekta Posjetiteljskog centra za velike zvijeri kao edukativno izložbenog prostora namijenjenog za popularizaciju tri velike zvijeri koje obitavaju na području Gorskog kotara (medvjed, vuk, ris) kao i na ukazivanje vrijednosti goranskog prostora i očuvanih staništa u kojima obitava populacija navedenih strogo zaštićenih vrsta.	Pravo korištenja na nekretnini	zgrada i dvorište u vlasništvu Primorsko-goranske županije, dobiveno pravo korištenja na nedoređeno vrijeme od Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije (Centru je također osnivač PGŽ)
<Dodati redove po potrebi>				

POKRETNINE				
NAZIV	BROJ	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
			<i>odabrat jednu od ponuđenih tvrdnji</i>	<i>ako smatrate potrebnim</i>
Automobil	2	obilazak terena i službena putovanja	Vlasništvo JU	
Brodica (gumenjak 5,90 metara s vanbrodskim motorom 150 KS)	1	nadzor i terenska istraživanja	Vlasništvo JU	
<Dodati redove po potrebi>				
OPREMA				
NAZIV	BROJ	SVRHA	NAPOMENA	
navesti vrstu opreme (računalo, dalekozor, GPS uređaj)			<i>ako smatrate potrebnim</i>	
Broj soba u potpunosti opremljenih za rad (uredska oprema)	6+2	oprema za rad		
Računala (stolna i prijenosna)	8+5	oprema za rad	u korištenju	
fotografski aparati/ gopro/ stativ	4/1/1	oprema za rad fotografiranje i snimanje	-	
GPS	2	oprema za rad		
Dvogled	2	oprema za rad		
Fotozamke	7	oprema za rad-praćenje pojavnosti risa		
Telemetrijska ogrlica	2	monitoring risa		
<Dodati redove po potrebi>				

3. Aktivnosti zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja

Tablica 3. Aktivnosti zaštite, odžavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja i dijela ekološke mreže na području Primorsko-goranske županije kojima upravlja Javna ustanova "Priroda"

4. i 5. Posebni ornitološki rezervat na otoku Cresu: sjeverni Fojiška-Subpredožčica i južni Mali bok-Koromačna

4.1	Istraživanja, inventarizacija i monitoring Natura 2000 vrsta u zaštićenim područjima i djelu ekološke mreže	Provoditi obilazke u cilju utvrđivanja broja gnezdećih parova bijeloglavih supova u rezervatima (u suradnji sa zainteresiranim subjektima i suradnicima na projektu Centar za posjetitelje Bell).	Izrađeno izvješće	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
4.2	Priprema stručnih obrazloženja za pokretanje novih postupaka proglašenja zaštićenih područja	Nastaviti suradnju s nadležnim institucijama vezano uz aktivnosti spajanja dvaju crnogorskih rezervata (HACP),	Broj sastanaka i/ili dopisa	2	Krstinić	0,00 kn	F	
4.3	Nadzor	Provoditi obilazke rezervata s kopnjene i morske strane (posebno ljeti) u cilju sustavnog bilježenja prisutnosti ornitofaune (posebno supova), i sankcioniranja eventualnih nedozvoljenih aktivnosti u rezervatu.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	

6. Posebni rezervat šumske vegetacije Dundo na otoku Rabu

6.1	Promicanje zaštite prirode	Poticati promociju i unapređenje geološke poučne staze, te zahvate ili djelatnosti kojima se poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje zaštićenog područja i sudjelovati u radu radne skupine „Povjerenstvo geoparka Otok Rab“.	Broj održanih sastanaka radne skupine na kojima su sudjelovali predstavnici javne ustanove „Priroda“	3	Krstinić	0,00 kn	B	
6.2	Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

7. Posebni rezervat šumske vegetacije Debela Lipa-Velika Rebar iznad Lokava

7.1	Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

8. Posebni rezervat šumske vegetacije Glavotok na otoku Kuku

8.1	Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

9. Posebni rezervat šumske vegetacije na otoku Košljunu

9.1	Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

10. Geomorfološki spomenik prirode ponor Gotovž kod Klane

10.1	Nadzor	Provoditi obiljske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvijene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	3	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

11. Geomorfološki spomenik prirode špilja Lokvarka kod Lokava

11.1	Nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima	Provoditi nadzor nad obavljanjem gospodarske djelatnosti privata i vođenja posjetitelja (koncesijsko odobrenje).	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	D	
11.2	Ulaganja u infrastrukturu s ciljem turističke valorizacije zaštićenih područja i djelatnosti mreže Natura 2000	U suradnji s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja započeti natavu i obnovu opreme (dorađata i potrebita oprema i radovi).	Broj obnovljene opreme	1	Modrić	20.000,00 kn	D	
11.3	Nadzor	U suradnji s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja započeti natavu i obnovu opreme (dorađata i potrebita oprema i radovi).	Broj obnovljene opreme	1	Modrić	10.000,00 kn	D	
		Provoditi obiljske i pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati nedozvajene radnje ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			30.000,00 kn		

12. Geomorfološki spomenik prirode Zarnetska pećina

12.1	Upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom Natura 2000 uključivanjem u međunarodne nacionalne projekte	U suradnji s Gradom Rijeka kandidirati projekte kako bi se iznastia dodatna sredstva za unutarnje uređenje. Prehodno u suradnji s Gradom dogovoriti način provođenja posjetitelja.	Broj pripremljenih i kandidiranih projekata	3	Krstinić	0,00 kn	B	
12.2	Nadzor	Provoditi obiljske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvijene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	3	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

13. Spomenik prirode – stara tisa u Međedima

13.1	Nadzor	Provoditi obiljske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvijene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

14. Spomenik prirode – stari hrast u Sv. Petru na otoku Cresu

14.1	Nadzor	Provoditi obiljske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvijene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			0,00 kn		

15. Spomenici prirode – dva stara hrasta u Guljanovom dolcu iznad Crikvenice

15.1	Nadzor	Provoditi obilaska, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualne nedozvoljene aktivnosti ili zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
					ukupno	0,00 kn		

16. Značajni krajobraz Vražji prolaz-Zeleni vir

16.1	Upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom Natura 2000 uključivanjem u međunarodne i nacionalne projekte	Izrada stručne studije o posjetiteljima u zaštićenom prirodnom području.	Izrađena studija	2	Jurić Modrić	23.500,00 kn	D	
16.2	Nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti i zaštićenim područjima	Provoditi nadzor nad obavljanjem gospodarske djelatnosti privata i vođenja posjetitelja (koncesijsko odobrenje).	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić	0,00 kn	D	
16.3	Ulaganja u infrastrukturu s ciljem turističke valorizacije zaštićenih područja dijela ekošume mreže Natura 2000	Pokretanje postupka za izdavanje koncesijskog odobrenja za obavljanje ugostiteljskih djelatnosti u zaštićenom području.	Pokrenut postupak	2	Krstinić			
16.4	Nadzor	Suradnja s ovlaštenikom koncesijskog odobrenja na realizaciji projekta obnove dijela infrastrukture zaštićenog područja.	Obnovljena infrastruktura	2	Modrić	30.000,00 kn	D	
		Provoditi obilaske, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati eventualnih nedozvoljenih radnji ili zahvata.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	
			ukupno			53.500,00 kn		
17.1	Ulaganja u infrastrukturu s ciljem turističke valorizacije zaštićenih područja dijela ekošume mreže Natura 2000	Završetak realizacije projekta "Panova staza" (glazbeno-didaktička staza).	Broj izrađenih elemenata ponuđeno-didaktičke staze	1	Modrić Krstinić	24.200,00 kn	D	
17.2	Upravljanje zaštićenim područjima i ekošumskom mrežom Natura 2000 uključivanjem u međunarodne i nacionalne projekte	Završetak realizacije projekta "Panova staza" (glazbeno-didaktička staza).	Broj izrađenih elemenata ponuđeno-didaktičke staze	1	Modrić Krstinić	55.800,00 kn	D	
		Izrada stručne studije o posjetiteljima u zaštićenom prirodnom području.	Izrađena studija	2	Jurić Modrić	20.300,00 kn	D	

22. Park-šuma Komštar u Rabu

Upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom Natura 2000 uključivanjem u međunarodne i nacionalne projekte	Pružati potporu lokalnoj zajednici kod prijave projekata unaprijeđenja infrastrukture.	Broj pripremljenih projekata	3	Krstinić	0,00 kn	B	
Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati nedozvoljene radnje i zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	

23. Park-šuma Čkat na otoku Lošinju

Aktivnosti pojačanog održavanja zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000	Realizacija plana obnove park-šume na maloj površini u suradnji s Hrvatskim šumama.	Pokrenut plan obnove	1	Modrić	30.000,00 kn	F	
Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati nedozvoljene radnje i zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	

24. Park-šuma Pod Javori u Velenju Lošinju

Nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima	Surađivati s Lječilištem Veli Lošinj u cilju aktivnijeg korištenja područja u svrhe odmora i rekreatcije kao i reguliranja potencijalnog obavljanja dopuštenih djelatnosti i zahvata unutar park-šume.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	B	
Nadzor	Provoditi obilazke, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati nedozvoljene radnje i zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A	

ukupno**30.000,00 kn****ukupno****0,00 kn**

25. Park kod dvorca u Severinu na Kupi	Provoditi obilaska, pratiti stanje i prema potrebi sankcionirati nedozvoljene radnje i zahvate.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	A
26. Park Margarita u Opatiji						
26.1 Nadzor	Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o i Gradom Opatija.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	B
					ukupno	0,00 kn
27. Park Margarita u Opatiji						
27.1 Nadzor	Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o i Gradom Opatija.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	B
Aktivnosti pojačanog održavanja zaštićenih područja i djela ekološke mreže Natura 2000	Nastaviti s projektom Endemično bilje u parku Margarita i odzavanjem posadenog endemičnog bilja.	Broj izvršenih obilazaka	2	Randić	0,00 kn	D
					ukupno	0,00 kn
28. Perivoj sv. Jakova u Opatiji						
28.1 Nadzor	Redoviti nadzor i nastavak suradnje s gradskim poduzećem Parkovi d.o.o i Gradom Opatija.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	0,00 kn	B
					ukupno	0,00 kn
29. Ekološka mreža Natura 2000 u Primorsko-goranskoj županiji						
	Monitoring bijeloglavih supova (HR1000033).	Izađeno izvešće	1	Modrić	0,00 kn	A
	Monitoring risa (HR5000019).	Oprema (foto zamke)	1	Modrić	20.000,00 kn	A
	Monitoring jezerskog regoča (HR2000093).	Izađeno izvešće	2	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Istraživanje nenaseljenih otočića	Izađeno izvešće	1	Randić Krstinić	0,00 kn	A
	Monitoring apolona (HR5000019).	Izađeno izvešće	3	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Monitoring crne vegetacije (HR2000059).	Izađeno izvešće	2	Randić Rogić	0,00 kn	A
29.1 Istraživanja, inventarizacija i monitoring Natura 2000 vrsta u zaštićenim područjima i djelu ekološke mreže	Monitoring travnjaka na Obrtuču (HR2000043),	Izađeno izvešće	1	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Monitoring kornjaša.	Izađeno izvešće	3	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Istraživanje geoloških tragova ledenjaka.	Izađeno izvešće	3	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Monitoring kozonoške (HR2001487).	Izađeno izvešće	2	Randić Rogić	0,00 kn	A
	Ostala istraživanja ovisno o ugrozama i zaštećenim stanjima na terenu.	Izađeno izvešće	3	Randić	0,00 kn	A
29.2 Izrada planova upravljanja za zaštićena područja i ekološku mrežu	Studijovanje u projektu izrade planova upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićenih područja u suradnji sa MZOJE	Pokrenuta izrada planova upravljanja	1	Krstinić	0,00 kn	A
					ukupno	20.000,00 kn

30. Špilje uređene za privat posjetitelja						
30.1 Nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima	Prijava za koncesiju za turističko korištenje špilja Vrelo i Biseruška.	Prijava za koncesiju	3	Modrić Krstinić	0,00 kn	D
30.2 Ulaganja u infrastrukturu s ciljem turističke valorizacije zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000	Nastavak aktivnosti uređenja turističke infrastrukture i turističke valorizacije špilje Biseruška.	Izrađena nova turistička infrastruktura	1	Modrić Jurić	45.000,00 kn	D
31. Cijelo područje Primorsko-goranske županije						
31.1 Promicanje zaštite prirode	Priprema stručnih i znanstvenih članaka, sudjelovanje na konferencijama i suradnja s međunarodnim ustanovama koje se bave problematikom zaštite prirode.	Broj sudjelovanja i aktivnosti	2	Randić	10.000,00 kn	F
31.2 Aktivnosti pojačanog odzavanja zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000	Radovi krajobraznog uređenja prema potrebi ovisno o ugrozama i zateženom stanju na terenu.	Broj obavljenih radova krajobraznog uređenja	3	Randić Rogić	152.200,00 kn	D
31.3 Upravljanje u postupcima područjima i ekološkom utvrđivanja i provođenja mjera zaštite prirode i zaštićenim područjima i ekološkoj mrezi Natura 2000	Priprema projekata i prijava projekata za finansiranje iz nacionalnih i međunarodnih izvora.	Broj prijavljenih projekata	2	Randić Jurić	0,00 kn	F
31.4 Sudjelovanje u postupcima utvrđivanja i provođenja mjera zaštite prirode i zaštićenim područjima i ekološkoj mrezi Natura 2000	Sudjelovanje u postupcima davanja mišljenja na prostorno-planšku dokumentaciju.	Broj odrađenih projekata	1	Randić	0,00 kn	A
31.5 Promicanje zaštite prirode	Sudjelovanje u postupcima ocjene privlatljivosti za ekološku mrežu, izdavanja i okacijskih dozvola i dopuštenja za zahvate te ugradivanja mjera očuvanja ekološke mreže u sektorske upravljačke dokumente.	Broj odrađenih edukativnih aktivnosti	2	Randić Modrić	0,00 kn	A
	Promicanje zaštite prirode i obilježavanje prigodnih datuma u javnosti.	Broj objavljenih članaka	2	Jurić Randić	24.000,00 kn	C
	Objavljivanje članaka u sredstvima javnog priopćavanja.	Broj objavljenih članaka	2	Jurić Randić	60.000,00 kn	C
	Uključivanje zainteresiranih subjekata u aktivnosti zaštite prirode.	Broj odrađenih edukativnih aktivnosti	2	Jurić Randić	5.000,00 kn	B
31.6 Priprema publikacija o prirodnim vrijednostima	Izrada brošure za smanjivanje posjetitelja u kojoj će se promovirati dio prirodnih vrijednosti Gorskoga kotara (na četverosjedom i slovenskom jeziku).	Tiskana brošura	1	Jurić	20.000,00 kn	C
31.7 Informiranje javnosti o aktivnostima Ustanove	Održavanje web stranica te ostali oblici informiranja javnosti.	/	1	Rogić	40.000,00 kn	C
31.8 Geografsko-informacijski sustav o prirodnim vrijednostima Županije	Nastavak aktivnosti kontinuiranog prikupljanja podataka i nadopuna informacijskog sustava kroz aktivnosti nadzora, monitoringa te projekata i prirodoslovnih istraživanja koji će se provoditi u navedenom razdoblju.	/	3	Rogić	0,00 kn	A
31.9 Informiranje javnosti o aktivnostima Ustanove	Prijevodi za web stranicu.	/	1	Jurić	10.000,00 kn	A

	Provodenje protupožarne zaštite u zaštićenim područjima.						
31.10	Nadzor	Provodenje nadzora radi utvrđivanja aktivnosti koje imaju utjecaja na temeljne fenomene zaštićenih područja i dijela ekološke mreže, ugrožene vrste i staništa s posebnim naglaskom na nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima.	Broj izvršenih obilazaka	2	Modrić Krstinić	E	
31.11	Priprema stručnih obrazloženja za pokretanje novih postupaka proglašenja zaštićenih područja	Nastaviti sa sustavnim prikupljanjem podataka o lokalitetima predloženim za zaštitu te sukladno prioritetima i mogućnostima pristupiti provođenju zakonskog postupka zaštite. Suradnja s nadležnim institucijama oko proglašenja novih zaštićenih područja.	Broj izvršenih obilazaka	1	Modrić Krstinić	55.000,00 kn A	
31.12	Ulaganja u infrastrukturu s ciljem turističke valorizacije zaštićenih područja i dijela ekološke mreže Natura 2000.	Obrona edukativno-turističkih tabela u zaštićenim područjima i dijelu ekološke mreže Natura 2000.	Obnovljena infrastruktura	1	Jurić	10.000,00 kn B	
ukupno				386.200,00 kn			

32. Centar za posjetitelje Beli							
		Nastavak provedbe građevinskih radova na adaptaciji zgrade Ostrovnog škole u cilju njene prenajmene u Centar za posjetitelje Beli.	Postotak izvršenja građevinskih radova	1	Modrić Jurić	800.000,00 kn	D
32.1	Centar za posjetitelje Beli	Usluge operativnih djelatnosti u Centru (prodaja ulaznica, vodenje posjetitelja, donacije i sl.).	Izvršene usluge	1	Modrić Jurić	51.000,00 kn	D
						ukupno	51.000,00 kn
33. Centar za velike zwjieri							
33.1	Centar za velike zwjieri - Stara Sušica	Projekt prijavljen na Strukturne fondove: mjera 6c - Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine.	Projekt prijavljen	1	Modrić Jurić	50.000,00 kn	F
					ukupno	50.000,00 kn	
34. Projekt PRINA							
34.1	Projekt PRINA	Projekt prijavljen na Interreg V-A Slovenija - Hrvatska 2014-2020	Projekt prijavljen	1	Jurić Rogač	20.000,00 kn	F
					ukupno	20.000,00 kn	
35. Projekt uspostave nove turističke staze u Kamačniku							
35.1	Projekt uspostave nove turističke staze u Kamačniku	Projekt prijavljen u okviru EPFRR.	Projekt prijavljen	1	Modrić Jurić	20.000,00 kn	F
					ukupno	20.000,00 kn	
UKUPNO OSIGURANA SREDSTVA U FINANCIJSKOM PLANU JAVNE USTANOVE "PRIRODA"							
		Aktivnosti koje se finansiraju sredstvima iz Proračuna Primorsko-goranske županije	Ukupna proračunska sredstva	1.327.000,00 kn			
		Aktivnosti koje se finansiraju iz vlastitih prihoda Javne ustanove "Priroda"	Ukupni vlastiti prihodi	414.000,00 kn			
				1.741.000,00 kn			

Legenda:

Aktivnosti koje se finansiraju sredstvima iz Proračuna Primorsko-goranske županije
Aktivnosti koje se finansiraju iz vlastitih prihoda Javne ustanove "Priroda"

Prioriteti su određeni s obzirom na utjecaj određene aktivnosti na zactrani opći cilj rada jer je Ustanove jer su u Programu navedene samo aktivnosti koje se tijekom planske godine namjeravaju provesti.

4. Projekti

U ovom se poglavlju mogu navesti već aktualni projekti JU koji se protežu i u plansku godinu kao i oni koje planirate prijavljivati, s osnovnim podacima o projektu (naziv, vrijednost, nositelj, partneri, trajanje i sl.) te šiframa aktivnosti planiranih u poglavlju 3 koje se odnose na taj projekt. Ukoliko u ovom dijelu želite kopirati neki tekst, to je potrebno učiniti u prozoru za formulu (fx).

Ovo poglavlje ispunjavaju javne ustanove ukoliko proces planiranja to zahtjeva.

Tablica 4. PROJEKTI JAVNE USTANOVE

Status	Naziv	Ukupna vrijednost	Partneri	Izvor financiranja
U provedbi	Projekt uređenja Centra za posjetitelje Beli	4.500.000,00 kn	Primorsko-goranska županija, Javna ustanova "Priroda", Grad Cres, Udruga BIOM, Udruga Tramuntana, Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu, Ustanova Zoološki vrt grada Zagreba,	Projekt operativno započeo u 2015. godini realizacijom I. faze građevinskih radova izgradnjom voljere i rekonstrukcijom pomoćnih objekata budućeg oporavilišta za bjeloglavе supove i Centra za posjetitelje. Centar je otvoren za posjetitelje u srpnju 2016.g., ishodovane su sve potrebne dozvole te u funkciju stavljeni oporavilište za bjeloglavе supove. Projekt je dobio sredstva prema prijavi za sufinanciranje na natječaj Fonda za turizam namijenjen izgradnji i opremanju centara za posjetitelje. Nastavak radova, tj. uređenje gornjeg kata, okoliša i priprema stalnog postava, te stavljanje Centra u poljnu funkciju planira se za polovicu 2017.g. U 2016.g. izvršene su pripreme za uređenje hranilišta za bjeloglavе supove, a u punoj funkciji hranilište će biti početkom 2017.g.
	Projekt osnivanja i uređenja Posjetiteljskog centra za velike zwijeri - izrada projektnе dokumentacije (lokacija: Stara Sušica)	procijenjena vrijednost cca 7.000.000,00 kn	Primorsko-goranska županija, Javna ustanova "Priroda"	Tijekom 2016. godine izradila se preostala potrebna dokumentacija za prijavu projekta na strukturne fondove, a ista je finansirana od strane FZOEU. U 2016.g. izrađena je studija izvedivosti projekta, te idejni i izvedbeni projekt unutrašnjeg uređenja Centra s vizualnim identitetom. Ovisno o dinamici realizacije, planira se projekt prijaviti na financiranje od strane strukturalnih EU fondova. Projekt se nalazi na prioritetskoj listi Ministarstva zaštite okoliša i prirode.
Završeni / u provedbi / izvještajne i finansijske aktivnosti	LOKNA - Lokve i okna	274.870,24 EUR	Javna ustanova "Priroda" kao vodeći partner, Krajinski park Ljubljansko barje, Geodetski institut Slovenije i Grad Krk	Projekt je prijavljen na natječaj u okviru programa Operativni program teritorijalne suradnje Slovenija – Hrvatska 2007.-2013. Trajao je od veljače 2015. godine do svibnja 2016. Cilj projekta je očuvanje i revitalizacija vodenih biotopa (lokve na Krku i barjanska okna u Sloveniji) kroz zajednički, prekogranični pristup vrednovanja, inventarizacije, revitalizacije i promocije vodenih biotopa. Udio Javne ustanove "Priroda" na projektu je 84.327,84 €. Projektnе aktivnosti su završile u svibnju 2016.godine, a aktivnosti izvještavanja na projektu trajali će do konca 2017.g.
	Partnership for sustainable use of common marine resources	118.804,92 EUR	Javna ustanova "Priroda", Institut Plavi svijet, Plavi svijet Vis, Udruga Argonauti i Javna ustanova NP Kornati	Projekt je prijavljen i odobren na natječaj u okviru programa Operativni program teritorijalne suradnje Transition Assistance and Institution Building Component for 2011. Projekt je započeo u rujnu 2014. i predviđeno trajanje je 18 mjeseci. Cilj projekta je očuvanje biološke raznolikosti Jadranskog mora kroz poboljšanje suradnje između organizacija civilnog društva, javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i lokalnih dionika. Udio Javne ustanove "Priroda" na projektu je 1.069,24 €. Projekt je završio u 2016.g., a u 2017.g. očekuje se povrat svih sredstava za aktivnosti prefinancirane na projektu.
u prijavi	PRINA - Brendiranje prirodnog naslijeđa s ciljem unaprijeđenja turizma na prekograničnom području	498.903,84 EUR	Javna ustanova "Priroda", Geodetski inštitut Slovenije, Društvo za opazovanje in štovanje ptic Slovenije, Općina Baška, Turistička zajednica otoka Krka te Turistička zajednica Općine Baška, kao pridruženi partner na projektu.	U suradnji svih partnera projekt se pripremao tijekom 2016.g. za prijavu u okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci. Cilj projekta je valorizacija prirodne baštine u funkciji održivog turizma i promocija zaštićenih područja i vrsta. Udio Javne ustanove "Priroda" 93.279,35 €
	Uspostava i uređenje poučnih slaza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture na području značajnog krajoliksa Kamačnik (I. faza)	423.750,00 kn	Javna ustanova "Priroda" i Grad Vrbovsko	U suradnji partnera projekt je pripremjen tijekom 2016.g. za prijavu u okviru natječaja Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, Mjere M08, podmjere 8.5.2. - Uspostava poučnih slaza, vidikovaca i ostale infrastrukture. Projekt se finančira sa 85% sredstva iz europskih fondova i 15% iz proračuna RH. Cilj projekta je unaprijediti i implementirati posjetiteljsku infrastrukturu na području Kamačnik.
	Pokupski geološki put GeoKOLPAtrail	661.754,75 EUR	Geološki zavod Slovenije, Razvojna agencija Karlovačke županije Karla d.o.o., Hrvatski geološki institut, Prirodoslovno društvo Slovenije, Prirodoslovni muzej Rijeka, Javni zavod Krajinski park Kolpa,	Projekt je pripreman i prijavljen u suradnji svih partnera i pridruženih partnera. Prijavljen je 2016.g. u okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci.

Prekogranična suradnja i ekosustavne usluge u dugoročnom očuvanju populacija velikih zvijeri u sjevernim Dinaridima - Carnivora Dinarica	2.413.488,49 EUR	Univerza v Ljubljani, Žavod za gozdove Slovenije, Občina Pivka, Javna ustanova Nacionalni park Risnjak, Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet, WWF Adria - Udruga za zaštitu prirode i očuvanje biološke raznolikosti, Grad Vrbovsko, a Javna ustanova "Priroda" je pridruženi partner na projektu.	Projekt je pripreman i prijavljen u suradnji svih partnera i pridruženih partnera. Prijavljen je 2016.g. u okviru natječaja Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020., na prioritetu os 2: Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci.
--	------------------	--	--

5. Cjenik i koncesijska odobrenja

U **tablici 5.1.** potrebno je navesti cijene ulaznica i usluga javne ustanove (npr. cijene edukativnih programa i sl.), a u **tablici 5.2.** planirana i/ili već ugovorena koncesijska odobrenja koja će važiti u planskoj godini.

Tablica 5.1. CJENIK JAVNE USTANOVE

VRSTA PROGRAMA/ DJELATNOSTI/ USLUGA	JEDINICA	IZNOS (kn)
Dolazak djelatnika Javne ustanove "Priroda" službenim vozilom sa ciljem stručnog vođenja posjetitelja uz uvjet poštivanja napomena 1, 2 i 3	paušalno po grupi i po jednom području	500,00
Naknada za održavanje sportskih utrka i natjecanja (biciklizam, orijentacijsko trčanje, penjanje i sl.) uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po događaju	500,00
Naknada za održavanje pustolovnih utrka kroz zaštićena područja uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po događaju	500,00
Naknada za održavanje ostalih natjecanja (npr kuharski kotići, gljivarijade, bundevijade i sl.) uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po događaju	500,00
Naknada za održavanje ostalih manifestacija (npr prezentacije, koncerti i sl.) uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po događaju	1.000,00
Naknada za fotografiranje u komercijalne svrhe uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po danu	500,00
Naknada za snimanje u komercijane svrhe uz uvjet poštivanja napomena 3 i 4	paušalno po danu	1.000,00
Napomene:		
1. Grupa može imati najviše do 50 posjetitelja.		
2. Cijene se ne odnose na vođenje posjetitelja u zaštićenim područjima kojima upravlja Javna ustanova "Priroda", ako vođenje obavlja ovlaštenik koncesijskog odobrenja.		
3. O pravovremenom pribavljanju dozvola za provođenje navedenih aktivnosti skrb organizzator. Organizzator skrb i o provođenju propisanih uvjeta i mjera zaštite prirode te o osiguravanju potrebne infrastrukture za realizaciju aktivnosti.		
4. Organizzator na sebe preuzima i obavezu ishođenja svih potrebnih dozvola i plaćanja ostalih naknada koje sukladno važećoj zakonskoj regulativi proizlaze iz organizacije navedenog natjecanja, utrke, manifestacije, fotografiranja i snimanja.		
5. Ukoliko određena jednokratna aktivnosti (događanje) ima humanitarni karakter ili je provode novinari u cilju promidžbe zaštićenog područja ili edukacije šire javnosti (snimanje, fotografiranje ili priprema tekstova o zaštićenom području), u takvim slučajevima, sli isključivo na pisani zahtjev, ravnatelj Javne ustanove "Priroda" može korisnika zaštićenog područja oslobođiti plaćanja naknade utvrđene ovim cjenikom.		
6. Javna ustanova "Priroda" nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost.		
7. Cjenik važi od 6.2.2014.		

Tablica 5.2. PLANIRANA I UGOVORENA KONCESIJSKA ODOBRENJA

Ukoliko je ugovor već sklopljen i proteže se u plansku godinu				
DJELATNOST	TRAJANJE UGOVORA	UGOVORENI IZNOS	DATUM SKLAPANJA UGOVORA	OVLAŠTENIK
Prihvati i vođenje posjetitelja u špilji Lokvarci (planirani iznos uključuje fiksni i varijabilni dio)	5 god	10.000,00	20.11.2014.	Lokvarka d.o.o
Prihvati i vođenje posjetitelja u Kamačniku (planirani iznos uključuje fiksni i varijabilni dio)	5 god	10.000,00	29.11.2013.	Komunalac d.o.o
Prihvati i vođenje posjetitelja u Vražjem prolazu i Zelenom viru (planirani iznos uključuje fiksni i varijabilni dio)	5 god	10.000,00	28.11.2013.	Pins d.o.o
Prihvati i vođenje posjetitelja u Golubinjaku (planirani iznos uključuje fiksni dio)	5 god	1.000,00	29.11.2013.	Lokvarka d.o.o

Tablica 5.3. CJENIK CENTAR ZA POSJETITELJE BELI (za vrijeme trajanja privremenog izložbenog postava)

VRSTA USLUGE	Razdoblje naplate I (1.3.- 31.10.)		Razdoblje naplate II (1.11.- 28. ili 29.2.)	
	REDOVNA CIJENA	ZA POSJETITELJE INSTITUTA PLAVI SVIJET, VELI LOŠINJ (UZ PREDOČENJE ULAZNICE)	REDOVNA CIJENA	ZA POSJETITELJE INSTITUTA PLAVI SVIJET, VELI LOŠINJ (UZ PREDOČENJE ULAZNICE)
<i>Ulaznica individualna</i>				
Odrasli (po osobi)	25,00 kn	20,00 kn	15,00 kn	10,00 kn
Djeca od 7 do 14 godina (po osobi)	10,00 kn	10,00 kn	5,00 kn	5,00 kn
Djeca do 7 godina (po osobi)	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
<i>Ulaznica grupna</i>				
Grupa minimalno 10 osoba (po osobi)	20,00 kn	20,00 kn	10,00 kn	10,00 kn
<i>Tematske radionice</i>				
Za minimalno 10 osoba (po osobi)	50,00 kn	50,00 kn	40,00 kn	40,00 kn

6. Opisni dio

Tablica 6.1. može se, prema potrebama javne ustanove, koristiti za opisni dio godišnjeg programa. Ukoliko u ovom dijelu želite kopirati neki tekst to je potrebno učiniti u prozoru za formulu (fx).

Za javne ustanove koje imaju usvojene planove upravljanja:

U ovom je dijelu potrebno upisati informacije vezane uz dosadašnja iskustva u provedbi plana upravljanja te praćenje provedbe plana i učinkovitosti pojedinih aktivnosti za postizanje ciljeva.

U **tablicu 6.2.** potrebno je upisati aktivnosti koje su za odgovarajuću godinu provedbe bile planirane planom upravljanja, no od čije se provedbe odustalo, kao i razloge zbog kojih se odustalo od njihove provedbe.

Tablica 6.1. OPISNI DIO

Tablica 6.2. PLANIRANE AKTIVNOSTI KOJE SE NEĆE PROVODITI U PLANSKOJ GODINI

GODINA PROVEDBE		<i>Ovdje je potrebno upisati godinu provedbe plana upravljanja na koju se odnosi godišnji program (npr. 7. godina provedbe)</i>
KOD	AKTIVNOST	
<i><Dodati redove po potrebi></i>		

6. Dodatak

Radi lakšeg praćenja i koordinacije istraživanja i monitoringa vrsta i stanišnih tipova na nacionalnoj razini, molimo Vas da u tablici 6 ponovno navedete aktivnosti istraživanja i monitoringa koje planirate provoditi u planskoj godini (a koje su već navedene u tablici 3) te da za svaku od njih dopišete tražene pojedinosti.

Tablica 6. PLANIRANA ISTRAŽIVANJA I PRAĆENJE STANJA (MONITORING) VRSTA I STANIŠNIH TIPOVA U PLANSKOJ GODINI

Šifra aktivnosti iz GP	VRSTA/STANIŠNI TIP	INTERVAL	TKO PROVODI AKTIVNOSTI	METODOLOGIJA	PODRUČJE ISTRAŽIVANJA/PRAĆENJA STANJA	
					koliko je često planirano istraživanje/praćenje (navesti službu)/ Vanjski suradnici (navesti koji) svakih 5 godina...)	referencijski opis metodologije/repozitarij metodologija (ukoliko metodologija još nije definirana)
28.1	biloglavi supovi	svake godine	JU Priroda i Udruga BIOM	utvrđivanje broja gnijezdećih parova	JU Priroda i do kraja 2015. godine istraživač dr. sc. Josip Kusak s Veterinarskog fakulteta u ZG	Ornitološki rezervati na otocima Cres, Krk i Prvić te otok Plavnik
28.1	velike zvijeri - ris	svake godine	JU Priroda	brojanje jedinki telemetrija i foto-zamka	Gorski kotar	
28.1	jezerski regoč	svake godine	JU Priroda	botanička istraživanja	Jezero Ponikve i Vransko jezero na Cresu	
28.1	istraživanje nenasejenih otočića	svake godine	JU Priroda	brojanje jedinki i biljaka hraništeličica	Mali otoci PGŽ	
28.1	apolon	svake godine	JU Priroda	brojanje maha tresetara, mijerenje vode na cretu Trstenik	Područje oko željezničke postaje na Driveniku	
28.1	cretna vegetacija	svake godine	JU Priroda i Prirodoslovni muzej Rijeka	botanička istraživanja	Cretna staništa u PGŽ	
28.1	travnjaci na Obruču	svake godine	JU Priroda	brojanje jedinki	Obruč	
28.1	monitoring kornjaša	svake godine	JU Priroda	terenska opažanja, fotografiranje i evidenciranje	Cijela PGŽ	
28.1	istraživanje geloških tragova ledenjaka	svake godine	JU Priroda	brojanje jedinki i popis okoline vegetacije.	Cijela PGŽ	
28.1	monitoring kozonoške	svake godine	JU Priroda	Bakar - Meja		
28.1	ostala istraživanja ovisno o ugrozama i zatećenim stanjima na terenu	prema potrebi	JU Priroda	prema potrebi	Cijela PGŽ	

